

KIRUNA

Information

Specialnummer med översättningar
till minoritetsspråken

Återvinn julen

Kulturskolan satsar
på digitalt skapande

Mäktigt konstverk
till Aurora Kultur
& Kongress

Våffeldag och
handarbetsträffar
på Runabacken

GERTRUD, EFTER 45 ÅR I HEMTJÄNSTEN:

**"Jag har varit glad
varje dag när jag
har gått till jobbet!"**

Ett spännande år framför oss!

I din hand håller du årets andra och sista nummer av kommunens hushållsblad. I tidningen berättar vi om stort och smått som händer i kommunens verksamheter och bolag. Några av artiklarna är översatta till våra minoritetsspråk meänkieli, nordsamiska och finska. Vi hoppas att detta ger en än trevligare läsning.

I 45 år har Gertrud Linghall jobbat vid hemtjänsten i Vittangi. Nyligen gick hon i pension, men fortsätter ändå att jobba. Läs hennes intressanta berättelse om hur hemtjänsten förändrats från 1976 till 2021.

Vi berättar också om vad som händer i stadsomvandlingen och hur den hänger ihop. Under 2022 är det dags för inflyttning i kvarteren 7, 8 och 9 för boende och handeln. Det blir ett händelserikt år för Kiruna. Samtidigt pågår ett stort arbete med detaljplaner, bland annat för industriområdet alldeles i närheten.

Varje år delar Kiruna kommun ut stipendier. På grund av covid-restriktionerna delades 2020 års stipendier först ut i oktober i år. Vi var självklart med när Britta Marakatt Labba, Språkcentrum och Rullklubben Myggen fick ta emot sina välförtjänta stipendier. Katarina Vigren tog emot sitt stipendium i Vittangi.

Läs också om alla fantastiska aktiviteter som personalen på äldreboendena gör för våra äldre. Vilket engagemang med sommarfester, tårtfrossa, teater, dans och bowling!

Avslutningsvis vill vi tipsa om att läsa Tekniska Verkens råd om hur du sorterar skräpet och matresterna som är en del av julen.

Trevlig läsning!
Önskar redaktionen
för Kiruna Information

Följ Kiruna kommun på Instagram och Facebook.

KIRUNA information ges ut av Kiruna kommun och delas ut till alla hushåll i kommunen.

Ansvarig utgivare: Lennart Andersson

Redaktör: Ulrika Isaksson

Kontakta redaktionen:

E-post: ulrika.isaksson@kiruna.se

Telefon: 0980-708 23 | **Växel:** 0980-70 000

Besöksadress: Kristallen, Stadshuset 1

Postadress: Kiruna kommun, 981 85 Kiruna

Redaktion: Ulrika Isaksson, Sofia Lagerlöf
Määttä, Clara Nyström, Jenny Lindberg,
Kiruna kommun, Stina Johansson, Tekniska
Verken, Emma Wodén, Kirunabostäder.

Omslagsbild: Jenny Lindberg

Ur innehållet nr 2/2021:

Högsta fokus på boenden för entreprenörer..... 3

Välkomna till Familjecentralen! 4

Nedräkning till inflyttning 6

Så hänger stads-
omvandlingen ihop..... 10

En snabbt växande stadskärna 12

En ny plan för industriområdet..... 14

Världsdagen i psykisk hälsa 15

Säker skolväg..... 16

Konstmuseet i norr 18

Med blick mot Barents 19

Čalmmit Barents guvlui..... 20

Silmäys Barentsin..... 20

Katse kohti Barentsin aluetta 20

Ny samlingspunkt på Runabacken 21

Mäktig målning till Aurora 22

Storsatsning på digitalt skapande 24

Stuorra bidjut digitála ráhkadeapmái... 25

Iso satsaus tikitaalishen luomishen... 25

Vahva panostus digitaaliseen luomiseen 25

Kiruna kommuns stipendiater 2020 .. 26

45 år i hemtjänsten 28

Kultur på våra äldreboenden 30

Kultuvra min vuorasiid orohagain..... 32

Kulttuuri meän vanhankotissa 32

Kivaa kulttuuria palveluasumisen yksiköissä..... 33

DAVVISÁMEGIELLI

MEÄNKIELELÄ

SUOMEKSI

Krisberedskapsveckan 2021 34

Demokratin 100 år 36

Mer plats för unga 38

Sagostunder på minoritetsspråk 39

Ny lekplats i Kurravaara 40

Statsbesök i Kiruna 41

Bibliotekets digitala utbud 42

Aktuellt från Gironet 43

Upptäck kommunens samlingar 44

Nya vattenmätare installeras..... 46

Återvinn julen! 48

Friköp av tomträtter 49

Tomter till nya stadskärnan 50

Eananopmodagat odđa gávpotguovddáži 51

Tontit uuthen kaupunkinsentymhin 51

Tontteja uuteen keskustaan 51

Luossavaarabacken har blivit en åretruntnläggning..... 52

Luossavári dearbmi lea dál birrajagi geavaheapmái 52

Luossavaaran rinthen tyyrämästermästä on tullu ympäriuvuojen laitosa 53

Luossavaarabackenista on tullut ympäriuvotinen kohde 53

Utökad kundservice Tekniska Verken... 54

Lasihuvvon kunddarbálvalus 55

Lisä kyntisörvistä 55

Laajennettua asiakaspalvelua 55

På tandemcykel till butiken 56

Högsta fokus på boenden för entreprenörer

Under en period på sex år har tjugo procent av småhusen i Kiruna köpts av företag. Nu jobbar kommunledningen med att ta fram fler entreprenörsboenden.

Text & foto: Ulrika Isaksson

På grund av stadsomvandlingen råder en byggboom i Kiruna. Såväl svenska som utländska entreprenörer jobbar i staden och alla behöver de någonstans att bo.

– Eftersom vi inte har tillräckligt med entreprenörsboenden tvingas företagen att tränga sig in i det ordinarie bostadsbeståndet. De köper upp villor för att deras arbetskraft ska ha någonstans att bo, säger kommunalrådet Gunnar Selberg.

I jämförelse med Gällivare, Luleå och Piteå köps många fler hus i Kiruna av företag. Statistik sedan 2015 och framåt visar att 179 villor köpts upp av företag, men enligt Gunnar Selberg har det börjat långt före det.

– Det är säkert över 200 villor som köpts av företag. Vi måste bromsa den här utvecklingen. Det finns dessutom privatpersoner som har köpt villor och hyr ut dem. Vissa hyr också ut sitt hus och bor i sommarstugan eller kanske har flyttat från stan.

Därför höll kommunledningen i oktober möten med företagare som har behov av boende för sina anställda och med dem som kan erbjuda boenden. Frågorna som diskuterades var hur många ytterligare entreprenörsboenden som behövs och hur dessa skulle fås fram.

– Vi vill att det ska vara Kirunafamiljer som etablerar sig i de ordinarie bostadsbestånden, men då måste vi kunna erbjuda ett alternativ till entreprenörerna. Det har vi nu lagt absolut högsta fokus på.

Han menar att entreprenörsboenden där den anställda har ett helt eget utrymme, även fast det är litet, borde locka mer än att flera personer delar på ett hus.

– Jag tror att de flesta föredrar ett eget komprimerat boende. Jag skulle själv hellre bo i en liten lägenhet med dusch och toalett och eget kök än att dela en villa med fyra, fem andra. På lördag morgon vill man sitta med en kopp kaffe i lugn och ro och inte ha massa människor omkring sig. ■

Kommunledningen bestående av Sten Nylén, Gunnar Selberg och Stefan Sydberg jobbar för att få fram fler entreprenörsboenden.

Förvärv av fastigheter under åren 2015-2021

Förvärv av fastigheter (småhus) som genomförts i Kiruna mellan 2015–2021 i jämförelse med Gällivare, Luleå och Piteå. Endast privatpersoners och företags förvärv är med i statistiken. Bolag som inte är aktiva i byggbranschen har inte gallrats bort.

Kiruna: 179 (förvärvat av bolag) av 923 totalt = cirka 19 %

Gällivare: 106 (förvärvat av bolag) av 1 045 totalt = cirka 10%

Luleå: 270 (förvärvat av bolag) av 2 674 totalt = cirka 10%

Piteå: 62 (förvärvat av bolag) av 1 215 totalt = cirka 5%

Välkomna till Familjecentralen!

I november slog Kiruna kommun upp portarna till en familjecentral som inkluderar en öppen förskola och öppenvårdens barn-, ungdoms- och familjebehandlare. När Kiruna Information hälsar på en regnig dag i slutet av september pågår förberedelserna för fullt.

Text & foto: Jenny Lindberg

Vi träffar enhetschefen för Socialförvaltningens öppenvård. Lisbet Isaksson och familjebehandlarna Marianne Kitti, Jessica Berglund och Nadja Taipalensuu. Fattas i dag gör Marina Eliasson och Jeanette Strokirk-Rogefeldt. Marina och Nadja är socialpedagoger som just nyrekryterats till gruppen inför starten av familjecentralen för att öka stödinsatserna till familjer i kommunen.

– Det är en satsning beslutad av socialnämnden för att man ska kunna arbeta intensivt med barn, ungdomar och föräldrar på hemmaplan i stället för att de måste resa i väg för behandling, säger Lisbet Isaksson.

Just nu genomför gruppen stora utbildningsinsatser och sedan tidigare håller den i föräldrabildningar, stöd för barn som bevittnat våld och stöd till vuxna som utsatts för våld i hemmet. Gruppen vidareutbildas också i specifika metoder för att arbeta med familjer som har ungdomar med utagerande beteendeproblematik och att tillsammans med ungdomen jobba med impuls-kontroll och träning av sociala färdigheter.

Trots flytten har gruppen fortsatt nära kontakt med sina övriga kollegor på öppenvården som bland annat arbetar med vuxna, missbruk, beroende och våldsutövare för att kunna skraddarsy insatser till dem som har behov. Familjebehandlarna utbildas också i stöd till barn som växer upp i familjer med missbruk. Att sitta nära en öppen förskola ser de som en stor fördel.

– Man kan finnas på plats under vissa tider för att ge råd om föräldraskap, lyssna på föräldrar som har frågor samt finnas som kollega till kultur- och utbildningsförvaltningens personal som driver öppna förskolan, säger Lisbet Isaksson.

Även Kiruna Hälsocentral och Norrskensets hälsocentral kommer att delta i samarbetet där till exempel personal från barnvårds- och mödravårdcentralen kan delta i aktiviteter för föräldrar

↑ Marianne Kitti, Lisbet Isaksson, Jessica Berglund och Nadja Taipalensuu hälsar barn och föräldrar varmt välkomna till familjecentralen – en efterlängtat plats av många föräldradiga.

och barn. Lokalerna kan samnyttjas och utbudet av service till familjer öka markant.

En öppen förskola har varit länge efterlängtat av föräldradiga Kirunabor och av dem med yngre barn. Det är en plats där man kan träffa andra föräldrar, introducera sina barn till lek och socialt samspel med andra barn under ledning av en utbildad förskollärare.

– På öppna förskolan får barnen uppleva spännande möten och glädje genom sång, rörelse och skapande verksamhet, föräldrarna får tid att tillsammans med andra föräldrar och andra vuxna dela tankar och funderingar om föräldraskap, säger förskolerektorn Anne-Maj Stålnacke.

Lokalerna på Högalidsgatan 1 är särskilt lämpade för dessa verksamheter eftersom de som tidigare förskoleavdelning erbjuder lek miljöer både i inomhus- och utomhusmiljö med trygga förhållanden. ■

Våga
fråga

Våga fråga är en del av socialtjänstens service till kommunens invånare, med uppdraget att svara på och vägleda i frågor om missbruk, relationsfrid, behandling och familjeproblematik.

Här när du oss: oppenvarden@kiruna.se

Marianne Kitti och Nadja Taipalensuu kontrollerar att gungan fungerar.

Nedräkning till inflyttning

Om ett år beräknas inflyttningen påbörjas till handelskvarteren i Kirunas nya stadskärna. Kvarter 7, 8 och 9 kommer att inrymma butiker, service, restauranger och kaféer, men också kontor och bostäder. Det mesta av vad en stadskärna kan erbjuda.

Text & foto: Emma Wodén | Illustrationer: Wec360 och Wester+Elsner

Byggnationerna längs Kirunas nya handelsgata pågår för fullt. Här bygger LKAB ersättningsfastigheter åt Kirunabostäder, vilka kommer att innehålla 297 hyreslägenheter och cirka 50 lokaler för kontor, butiker och restauranger i kvarter 7, 8 och 9.

Bostäderna i de nybyggda kvarteren kommer i första hand att erbjudas till Kirunabostädernas hyresgäster som bor inom gruvans påverkansområde.

– I dag har vi flyttat ungefär två tredjedelar av de hyresgäster som berörs av stadsomvandlingen och nu återstår cirka 140 hushåll. Hyresgästerna som måste flytta har möjlighet att välja ny bostad i vårt nya eller äldre bestånd. Det är ungefär

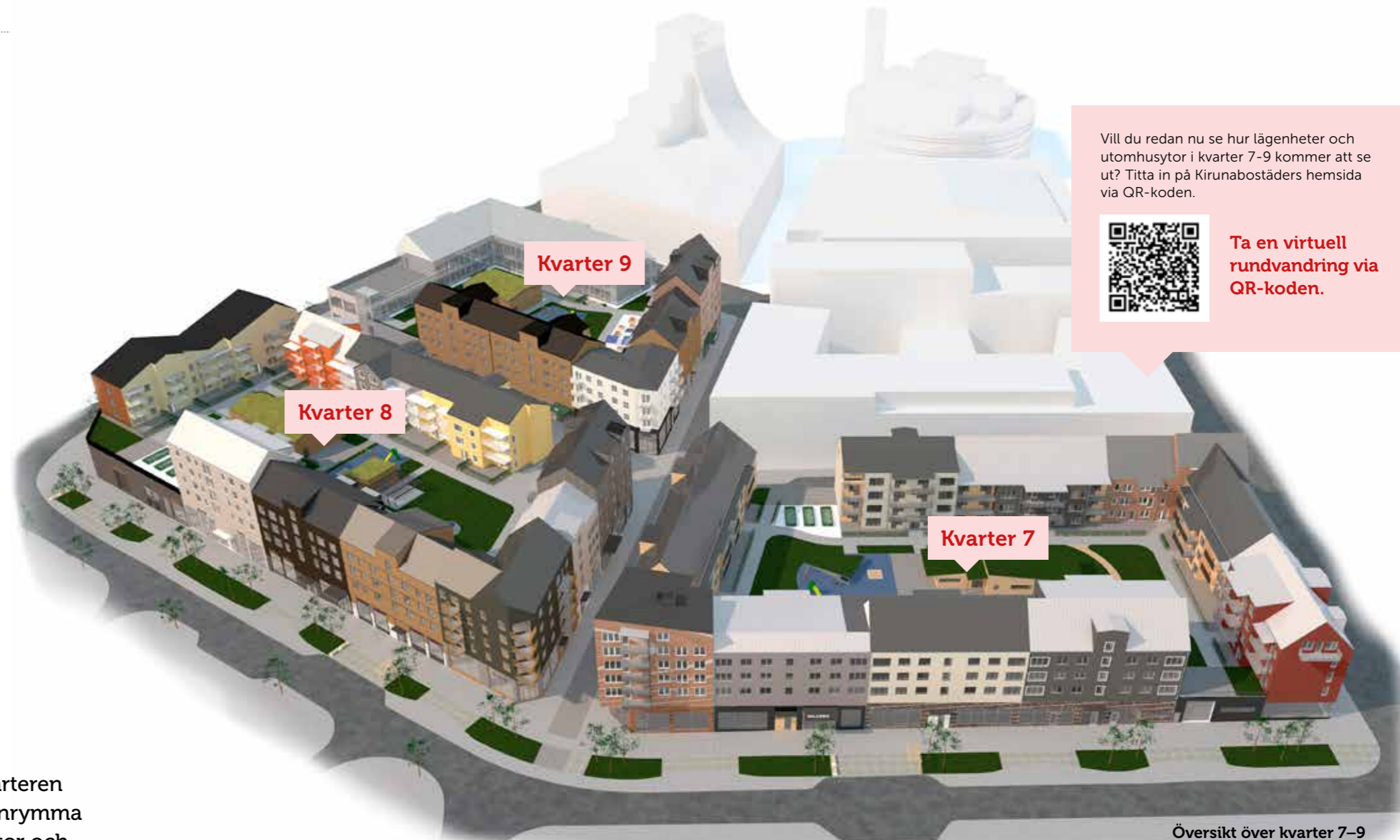
hälften som hittills har valt att flytta till nyproduktion. Utifrån de insamlade önskemålen om ny bostad kan vi se att många av de återstående hyresgästerna kan tänka sig en ny lägenhet i kvarter 7, 8 eller 9, säger Carina Bergström, som är enhetschef på Kirunabostädernas marknadsavdelning.

De flesta av butikslokalerna i samtliga kvarter är uthyrda och här kommer det att finnas både lokala handlare och stora kedjor i en mix av butiker, restauranger och kaféer. Lokalerna är anpassade för hyresgäster som flyttar med från nuvarande stadskärna samt för nyetableringar.

– Det känns som att vi fått ihop en bra bredd på hyresgästmixen i de tre gallerierna som omfattar allt från nöjen till service och vi tror och hoppas

att utbudet ska passa Kirunabornas önskemål och behov, säger Amanda Stålnacke, marknadschef på Kirunabostäder.

Utöver bostäder och butikslokaler innehåller kvarter 7–9 cirka 3 600 kvadratmeter kontorslokaler som bildar drygt tio moderna och yteffektiva kontor. Den största skillnaden i jämförelse med kontorsytorna i nuvarande centrum är att även kontoren kommer att ligga i nära anslutning till varandra. Kontoren ligger samlade i samma byggnad eller i kvarteret bredvid, vilket kommer att ge en jämn ström av människor som dagligen rör sig på gågatan och intilliggande gator vilket bidrar till en levande stadsmiljö. ■

Vill du redan nu se hur lägenheter och utomhusytor i kvarter 7-9 kommer att se ut? Titta in på Kirunabostädernas hemsida via QR-koden.

Ta en virtuell rundvandring via QR-koden.

Översikt över kvarter 7–9

Skärmtaket ovanför galleriaentréerna fungerar som en tydlig målpunkt i gatumiljön, utöver att vara ett skydd för väder och vind.

KORT OM KVARTER 7-9

- ANTAL LÄGENHETER:** 297
- TRAPPHUS MED HISS:** 5-11 per kvarter
- BARNVAGN OCH CYKEL:** Förråd för barnvagnar och cyklar finns på garageplan i anslutning till trapphus.
- PARKERING:** Möjlighet att hyra bilplats i underjordsgarage i respektive kvarter. Laddplatser för elbil finns i samtliga kvarter.
- MILJÖHUS:** Miljöhus med full sopsortering finns på entréplan i varje kvarter.
- TVÄTTSTUGA:** Tvättstugor finns att boka i varje kvarter.
- BASTU:** Bastu med relax finns att boka i varje kvarter.
- INTERNET:** Gironet fiber

Maria Olsson och Roger Aitomäki på Tåga blir nya hyresgäster i kvarter 9.

Vad ser ni som den största utmaningen med flytten till nya lokaler?

– Att vi kan göra den fysiska flytten med så lite påverkan på vår verksamhet som möjligt och att planeringen blir så bra så vi kan minska störningar i vårt arbete under flytten.

Vad ser ni mest fram emot i den nya lokalen?

– Att få lokaler som vi själva har fått vara med att utforma, vilket vi hoppas kommer att ge oss en bra miljö att arbeta i.

Marlen Wolf och Marcus Ersson på Norrfinans ser fram emot flytten till nya lokaler.

Vad ser ni som den största utmaningen med flytten till nya lokaler?

– Allt kan hända, som vi sett under pandemin. Men på grund av pandemin har vi precis som många andra rustat oss för snabba förändringar. Visst kommer det vara en del utmaningar i samband med flytten, men ingen fråga som inte går att hantera enligt vad vi tror och hoppas.

Vad ser ni mest fram emot i den nya lokalen?

– År 2021 har varit ett stort år för oss på Norrfinans som varit en del av Kiruna sedan 1991. Nu tar vi sikte på minst trettio år till, tillsammans med nya och gamla kunder. Och vi ser mest fram emot att träffa våra kunder i våra nya lokaler.

Johanna Stålnacke på Jeansbolaget och Pelikan som flyttar in i kvarter 9.

Vad ser ni som den största utmaningen med flytten till nya lokaler?

– Att all planering inför flytten ska klaffa, att tidplanen håller och att vi kan förbereda oss inför flytten på bästa sätt.

Vad ser ni mest fram emot i den nya lokalen?

– Det vi ser mest ser fram emot i de nya lokalerna är att allt är nytt, fräscht och modernt och att det blir närmare mellan butikerna i nya centrum. Genom åren har vi flyttat till nya lokaler totalt sju gånger, men den här gången tror och hoppas vi ska bli den sista.

KVARTER 7

- OMRÅDE:** Nya Kiruna C
- ANTAL LÄGENHETER:** 133
- ANTAL RUM:** 1-4 rum och kök
- LÄGENHETSSTORLEK:** 28-112 kvadratmeter
- VÅNINGAR:** 3-6
- TILLTRÄDE:** Första kvartalet 2023
- PARKERING:** 140 platser
- ÖVRIGT:** Kvarteret har handel i bottenplan och bostäder på de övre planen.

KVARTER 8

- OMRÅDE:** Nya Kiruna C
- ANTAL LÄGENHETER:** 113
- ANTAL RUM:** 1-4 rum och kök
- LÄGENHETSSTORLEK:** 28-98 kvadratmeter
- VÅNINGAR:** 3-6
- TILLTRÄDE:** Första kvartalet 2023
- PARKERING:** 137 platser
- ÖVRIGT:** Kvarteret har handel i bottenplan samt kontor och bostäder på de övre planen.

KVARTER 9

- OMRÅDE:** Nya Kiruna C
- ANTAL LÄGENHETER:** 51
- ANTAL RUM:** 1-4 rum och kök
- LÄGENHETSSTORLEK:** 28-98 kvadratmeter
- VÅNINGAR:** 3-6
- TILLTRÄDE:** Första kvartalet 2023
- PARKERING:** 118 platser
- ÖVRIGT:** Kvarteret har handel i bottenplan samt kontor och bostäder på de övre planen.

Så hänger stadsomvandlingen ihop

Kiruna kommun och LKAB bär huvudansvaret för stadsomvandlingen. Men hur hänger arbetsflöden och ansvarsområden ihop? Det som syns är slutprodukten och de allra flesta vet inte hur mycket arbete som ligger bakom. Här berättar planchefen Nina Eliasson om arbetet.

Text: Nina Eliasson | Foto: Ulrika Isaksson

För att bena ut det här så delar vi upp stadsomvandlingen i två delar. De områden som berörs av gruvan, alltså avvecklingsområdet, och det nya Kiruna som just nu byggs upp.

Inom avvecklingsområdet

Då gruvan behöver ta mark till anspråk påverkar detta även nuvarande markanvändning som består av bostäder, handel med mera. Detta innebär att Kiruna kommun, som sitter på det kommunala planmonopolet, arbetar efter politiska beslut för att ändra nuvarande detaljplaner till förmån för gruvindustri.

Innan detaljplaneprocessen inleds upprättas ett så kallat civilrättsligt avtal som reglerar respektive parts åtaganden samt ersättning för kommunal mark och kommunägda byggnader. Det är under

upprättande av det civilrättsliga avtalet som övergripande förhandlingar genomförs och som ligger till grund för fortsatt arbete.

En detaljplaneändring är en demokratisk och tidskrävande process som kräver ett flertal politiska beslut och där de berörda har möjlighet att yttra sig.

Som grund till områden som omfattas av detaljplanen ligger LKAB:s prognoser om framtida markdeformationer. LKAB tar även fram tidsplanen för när områden ska avvecklas och förhandlar med fastighetsägare om ersättning. Företaget ansvarar också för rivning av bebyggelse och anläggande av gruvstadsparker.

/// När allt så småningom är klart så har vi en ny stadskärna att vara stolta över!

Avtal om flytt av byggnader tecknades första gången genom Gruvstadspark 1-avtalet och har kompletterats under 2019. Att byggnader flyttas handlar inte bara om att bevara den byggnadskultur som finns i Kiruna i dag, utan är också en kompensationsåtgärd för riksintresset för kulturmiljö som bevakas av Länsstyrelsen.

Utveckling av Kirunas nya stadskärna

Området som framför allt Kiruna kommun arbetar med är kopplat till den nya stadskärnan och har en avgränsning mellan Kurravaaravägen, Malmvägen och nya E10. Även andra områden är aktuella för utveckling, bland annat Luossavaara och Jägarskolan som i

huvudsak planeras för bebyggelse av LKAB. Det är begränsat antal utvecklingsområden i och runt Kiruna tätort, mycket beroende på riksintressen tillsammans med markägoförhållanden. Kiruna kommuns åtagande sträcker sig i huvudsak till planering, men även till anläggande av infrastruktur och vägar innan marken kan betraktas som byggbar. Alla infrastrukturarbeten uppdras Tekniska verken för projektledning och anläggande.

Den nya stadskärnan är inte en isolerad företeelse, utan kräver goda kopplingar till resten av staden och en framtida järnvägsstation, vilket innebär en helhetssyn på hela väg-, gång- och cykeltrafiknätet.

Fördelning av kvarter kopplade till stadsomvandlingen sker kontinuerligt utifrån de behov som framkommer i dialog mellan Kiruna kommun och LKAB. Även andra intressenter bereds tillfälle

att bidra till stadsomvandlingen och intresset har varit stort. LKAB uppför ersättningsbyggnader utifrån förhandlingar med de sakägare som berörs av stadsomvandlingen. Kiruna kommun och Kirunabostäder uppför offentliga byggnader och bostäder i egen regi med de ersättningar som tidigare förhandlats genom gruvstadsparksavtal.

Förutom Kiruna kommun och LKAB finns det givetvis andra stora aktörer som arbetar med stadsomvandlingen såsom Trafikverket och Vattenfall.

Stadsomvandlingen är ett logistiskt komplicerat projekt och vi hoppas att vi har Kirunabornas förståelse för att byggnationer tar tid och att det kan vara stökigt under denna period. När allt så småningom är klart så har vi en ny stadskärna att vara stolta över! ■

Nina Eliasson leder arbetet med kommunens detaljplaner och är en nyckelperson i stadsomvandlingen. Här deltar hon vid första spadtaget för det nya polishuset.

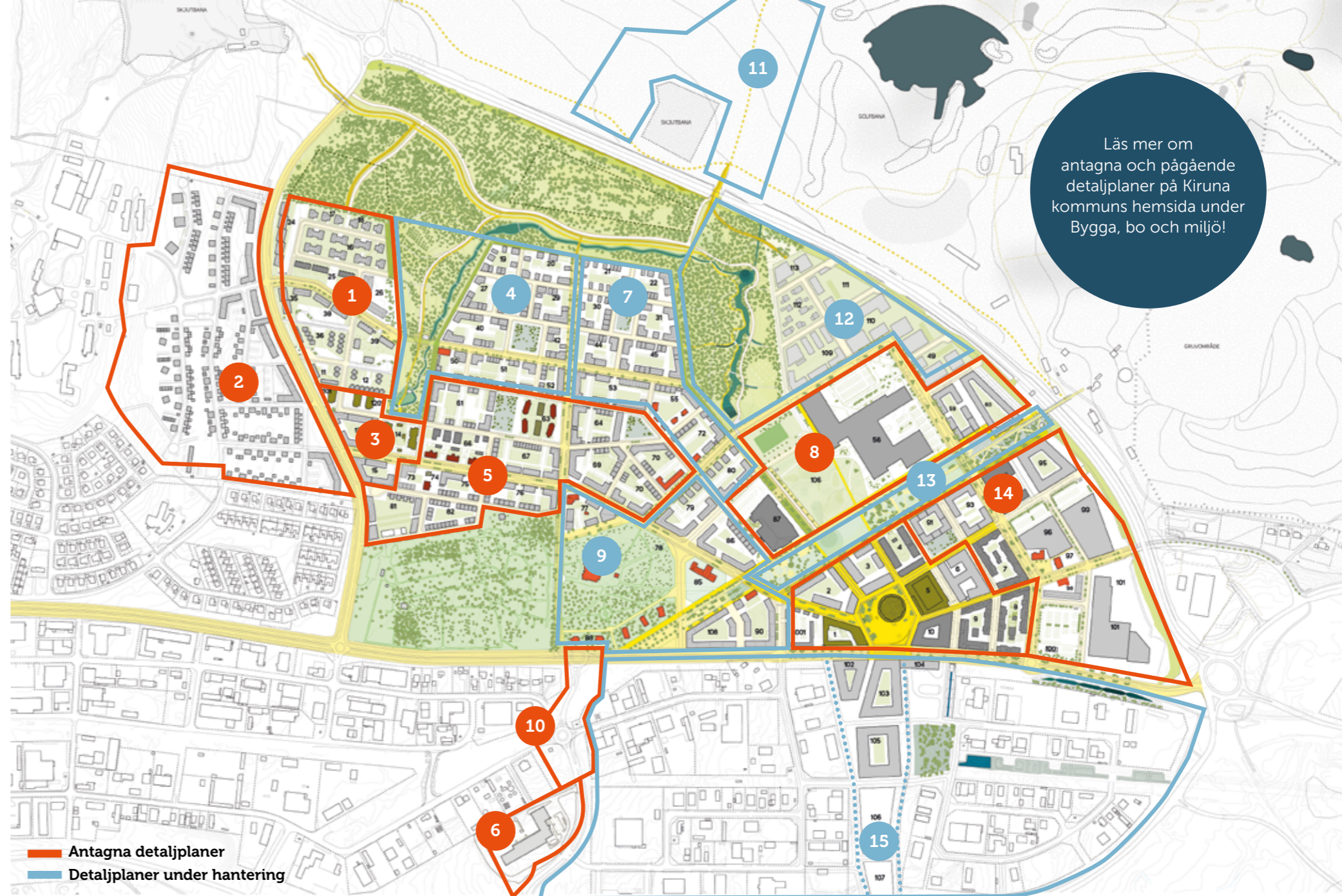
Foto: Polismyndigheten Region Nord

En snabbt växande stadskärna

Utgångspunkten i utvecklingsplanen för det nya Kiruna bygger på åsikter och förslag som väckts av Kirunaborna och som ligger till grund för byggandet av den nya stadskärnan. Att den framtida staden blir attraktiv och att kommuninvånarna tar den till sina hjärtan är den självklara utgångspunkten för planeringen.

Sammanställning: Clara Nyström

Det här är en sammanställning av hur planeringen ser ut för den nya stadskärnan. Mer än hälften av den nya stadskärnan är detaljplanelagd och de sista planerna är på gång. En antagen detaljplan har gått igenom alla steg i detaljplaneprocessen och har tagits av kommunfullmäktige. Efter en överklagandetid vinner planen laga kraft och kan ligga till grund för planering. En lagakraftvunnen detaljplan är bindande vid bygglovsprövning. De blåmarkerade planerna är under hantering av planenheten och i olika skeden i detaljplaneprocessen. ■

Läs mer om antagna och pågående detaljplaner på Kiruna kommuns hemsida under Bygga, bo och miljö!

Antagna detaljplaner
 Detaljplaner under hantering

1 Försäljning av villatomter till tomtkön, läs mer på sidan 50–51. Byggnation av flerbostadshus längs Kurravaaravägen startades upp hösten 2021.

2 I somras flyttade de första personerna in och fler byggnationer och markarbeten är på gång. Hela området är i LKAB:s regi och kommer så småningom att inrymma ett hundratal nya villor, lägenhetshus och parhus.

3 Flerbostadshus klara och fler kvarter är under uppförande.

4 Här skapas möjlighet för nybyggnation av bostäder. Inom planen ryms totalt 273 olika bostäder i form av villor och flerbostadshus. Inom området finns även möjlighet att uppföra förskola, mindre service, skoterparkering samt att flytta byggnader med kulturhistoriskt värde. Blandningen ger en levande och trygg stadsmiljö med närhet till naturen.

5 Här ska det bli en levande stadsbild med bostäder, mindre handel och kontor. Detaljplanen möjliggör också en levande gatumiljö med blandade byggnationer, såväl nya som gamla och tätare och glesare strukturer. Inom området finns i dag Länsmansbostaden, Gula raden och 16mannabostäderna som flyttades hit 2017 och 2019.

6 Räddningstjänsten stod klar 2020.

7 Här planeras ett attraktivt område för olika typer av bostäder. Inom området möjliggörs totalt 349 olika slags boendemöjligheter. Här möjliggörs även för mindre handel, kontor, förskolor och annan service. Flera byggnader av kulturhistoriskt värde är planerade att flyttas till området. Här bor man centralt och nära till naturen.

8 Viktigt område i närheten av stadsparken och stadskärnan och här händer det grejer! Byggnation av badhus och Kunskapsstaden pågår och snart börjar första byggnationen i kvarteren närmast E10.

9 Det nya kyrkoområdet gestaltas för att efterlikna kyrkans nuvarande miljö, med andra byggnader med kulturhistoriskt värde i dess närhet. Inom planområdet finns också möjlighet för flerbostadshus, kontor, mindre handel och park.

10 Detaljplanen möjliggör en väkanslutning mot Malmvägen som förbinder Malmvägen och Lombolaleden.

11 Nuvarande begravningsplats behöver utökas och krematoriets verksamhet med kapell med mera kommer att finnas inom området då den inte kan stå kvar på nuvarande plats.

12 Planen ger ett underlag för en levande stadsbild med blandade funktioner där olika centrumverksamheter som samlingslokaler, kontor och parkering läggs närmast E10 medan bostäder möjliggörs mot Gröna fingret.

13 Inför detaljplanen har ett gestaltungsprogram tagits fram som har satt grundläggande kvalitéer samt funktionerna för hur området kan se ut och användas. Detaljplanen möjliggör nu att området förvandlas till ett viktigt grönstråk med flera stråk och möjlighet till nöje, kultur och rekreation.

14 I stadskärnan råder febril byggverksamhet. Inflytt i Kirunabostäders kvarter 1 skedde under sommaren 2021. Inför handelns öppnande kommer tillfälliga parkeringar anläggas. Stadshuset färdigställs under kommande barmarksperiod. Aurora kultur & kongress står klart. Alldeles bredvid står hotell Scandic Kiruna, som också är färdigställt inom en snar framtid. Kvarter 4 med lägenheter blir klara under våren 2022. Handelskvarteren 7,8 och 9 är snart färdigställda, läs mer om dessa på sida 6–9. Ny polisstation under uppförande. Kvarter 3 är under uppförande och på kvarter 6 kommer Elite hotels att etablera sig.

15 Planprogram för resecentrum är uppstartat, markerat område är extra viktigt för kopplingar mellan stadskärnan, järnvägsstationen och Lombolo. Läs mer på sidan 14.

En ny plan för industriområdet

När det nu finns en plats för den nya järnvägsstationen kan också arbetet med marken runt omkring planeras. Läs mer om arbetet med det som i folkmun kallas industriområdet och hur du kan komma med synpunkter om det.

Text: Samuel Falk

Förra hösten gav kommunstyrelsen planheten i uppdrag att ta fram ett planprogram för resecentrum och omkringliggande områden. Uppdraget låg i linje med utvecklingsplanens intentioner att samlokalisera järnvägsstation, bussstation och sjukhus i ett resecentrum över vägen från Stadshuset. När Trafikverket tog ställning till placeringen av ny järnvägsstation föll valet på en centrumnära station just söder om Lombolaleden. Beskedet ändrade förutsättningarna för utvecklingsplanens intentioner, men ger bättre

förutsättningar för planering då tillgången till mark i torgets absoluta närhet förbättras.

Detta innebär dock att vi måste tänka ett varv till om busstationens omlokalisering. En järnvägsstation är en så pass viktig samhällsfunktion att dess etablering banar väg för övrig stadsbyggnad. Planheten utreder just nu för- och nackdelar med att samlokalisera busstationen med järnvägsstationen gentemot att ha den i anslutning till Stadshuset. Avståndet mellan de två platserna

är knappt en kilometer, men det kan vara ett kritiskt avstånd för resenären och därför är det viktigt att utformningen av området sker med omsorg.

Kommunen styr mark- och vattenanvändningen genom att reglera det i detaljplaner. Men om ett stort område med många sakägare berörs av exploateringen är det klokt att först ta ett helhetsgrepp. Detta område ligger även centralt. Man kan då använda sig av ett plan-

program och genom att fånga upp synpunkter och överväga alternativa lösningar tidigt får man ett brett underlag och man sparar mycket tid och resurser i kommande detaljplanearbete. Syftet med planprogrammet är att övergripande utreda hur de obebyggda delarna kan utformas för att göra samhällsviktiga funktioner möjliga samt vilka åtgärder som kan tas för att stödja de bebyggda delarnas omvandling till verksamheter med tydligare kopplingar till stadskärnan.

Det aktuella området ligger mellan Malmvägen, Lombolaleden och Industrivägen och kallas i folkmun för industriområdet men hyser även andra former av verksamheter, till exempel försäljning och förvaring. Det finns också ett fåtal bostäder belägna längs med Malmvägen.

Norrut anläggs en ny stadskärna och söderut en ny järnvägsstation, vilka blir två stora noder som området måste överbygga. Området blir det första turisterna ser när denne stiger av tåget och det sista hen ser när hen åker hem. Det är därför viktigt att skapa en estetiskt tilltalande miljö med fokus på trygghet. ■

Världsdagen i psykisk hälsa

I oktober uppmärksammade Kiruna kommun Världsdagen i psykisk hälsa. Då hölls ett stort program där nästan alla yoga-, mindfulness-, qigong- och meditationslärare i staden fanns med. Cirka 130 deltagare fördelat på tio olika yoga- och meditationspass besökte Sporthallen under dagen.

Idén till eventet kom från yogaläraren Sarah Wallin Mella. Hon ville lyfta alla fantastiska yoga- och meditationslärare som finns här och samtidigt utgå från plattformen Världsdagen i psykisk hälsa. Forskning visar att dessa aktiviteter kan vara till god hjälp vid bland annat utmattning, depression och nedstämdhet.

– Var fjärde person i Sverige drabbas av psykisk ohälsa någon gång i livet. Vi pratar ofta om vår fysiska hälsa, men vi lyfter inte samtalet om vår psykiska hälsa och ohälsa på samma sätt. Det ligger en dimma av tystnad kring området. Vi behöver börja fråga varandra hur vi mår och ge tid till att vara medmänniska, säger Britt Hammar, friskvårdskonsulent vid Kiruna kommun.

En viktig del i att öka sitt välbefinnande är att lära känna sig själv, sitt humör och sin kropp. Hitta sitt eget måbra mönster som fungerar, kanske en morgonpromenad innan jobbet gör dig mer fokuserad under dagen. Ta steg i riktning mot det som är viktigt för dig och din hälsa.

Med vänlig hälsning,
Britt Hammar, friskvården vid Kiruna kommun

Inom ramen för planprogrammet vill vi samla in åsikter, kunskaper och idéer som finns om dessa 57 hektar (detta kommer inte att processas som formella synpunkter förrän kommunen har ett officiellt samråd).

Vad ser du för framtid i detta område?

Mejla gärna dina synpunkter till:
samuel.falk@kiruna.se

Säker skolväg med stöd av skollotsar

När skolorna slog upp sina dörrar i höstas var den nya skolstrukturen genomförd. Både förväntningar och rädslor har diskuterats i olika forum. En av de stora frågorna var nya skolvägar, som för vissa skulle bli längre.

Text och foto: Anne Kotavuopio-Jatko och Sofia Lagerlöf Määttä

Kultur- och utbildningsförvaltningen tog tidigt initiativ till flera åtgärder tillsammans med miljö- och byggnadsförvaltningen, kommunledningsförvaltningen och Kirunabostäder.

– Stora åtgärder kräver tid och pengar. Det är också viktigt att utreda hur de nya trafikströmmarna ser ut och vilka åtgärder som bäst motsvarar de behov som den nya skolstrukturen kräver. Frågan om säkra skolvägar existerar inte bara i Kiruna. Efter lite omvärldsbevakning började en idé ta form. En säker skolväg kan se ut på många olika sätt och många har hört uttrycket ”ensam är man inte stark”, säger handläggaren Anne Kotavuopio-Jatko.

Integrationsenheten fick frågan om de kunde vara med och hitta en lösning för säkra skolvägar. Det vändes till en möjlighet för arbetsökande, nyanlända och ungdomar att träna språk, praktisera och bli resurser. Snart togs det fram ett förslag på skollotsar.

– Det bästa med lotsuppdraget är att det kan kombinera samhällsbehov och en trygg skolväg med att deltagare som är i arbetsmarknadsåtgärder får prova på arbetsuppgifter i skolans värld. Det blir win-win, säger Anton Johansson som är chef på arbetsmarknads- och integrationsenheten.

– Kommunen har ett ansvar att förebygga utanförskap hos ungdomar som varken arbetar eller studerar. Då är det verkligen roligt att kunna erbjuda dem ett både meningsfullt och hälsofrämjande arbete som att promenera med barnen till skolan, säger ungdomshandläggaren Emma Taube.

Under testtiden som varade från den 25 augusti och en månad framåt gjordes 144 säkra skolvägs promenader. Därefter utvärderades projektet. Det visade sig så lyckat att det fick fortsätta terminen ut. Lotsen Abdulmalik Abdulwahab tyckte om sitt jobb.

– Det var jätteroligt, eftersom det var helt nytt. Barnen var mer självständiga och aktiva och de tyckte att det var spännande att promenera med sina klasskamrater till skolan. Barnen, upplevde vi, började ta ansvar för hålltiderna så att vi tillsammans med barnen kunde hålla ihop gruppen, säger han.

Även från barn och vårdnadshavare har det kommit positiva reaktioner.

– Det är kul och jag behöver inte gå ensam. Jag får prata med mina kompisar och vi har roligt, säger ett av barnen.

– Jag tycker att idén kring lotsar är toppen. Verkligen en trygghet för både oss föräldrar och barn. Vår dotter tycker det är roligt att ha någon att gå med. Vi behöver inte ta bilen på morgonen eller stressa för att hinna promenera med henne, säger vårdnadshavaren Lisa Ahlquist. ■

Säker skolväg

Under hösten har kultur- och utbildningsförvaltningen arbetat med projektet Säker skolväg. Det är ett initiativ som är taget av Luleå Tekniska Universitet och Region Norrbotten.

Aktiva transporter ger många fördelar:

- stärkt kompisskap i grannskapet och i klassrummet
- ökad självständighet och personlig utveckling
- en känsla av både frihet och stolthet
- mer vardagsmotion och bättre hälsa

För barnen har det varit roligt att få gå tillsammans med klasskamrater och vuxna till skolan. Simone Johansson och Negineh Zarih gick med eleverna Kavosar och Masih.

↑ **Lotsarna Aziza Ramazanzada och Lemlem**

Yemene tycker att jobbet varit lärorikt och intressant. De berättar hur de har utvecklats i svenska språket och vill gärna fortsätta. Båda två har en yrkesinriktning mot barn och ungdomar.

→ **”Med facit i hand** så har alla vunnit på det här. Det som är viktigt för känslan av tillhörighet i ett nytt land är att få vara med och bidra till något som är till nytta för någon annan. Våra nya Kirunabor vill bidra så snart de få chansen, vi ska vara med och möjliggöra det”, säger Margareta Törnblom vid integrationsenheten. Här tillsammans med skollotsarna Abdulmalik Abdulwahab och Aziza Ramazanzada.

Erik Thörnqvists verk *Cartesian Jumper* visas i utställningen *Den suggestiva kroppen* som är curerad av Hampus Bergander.

VAD ÄR SAMTIDSKONST?

För mig är samtidskonst ett bevis på att vi lever i ett samhälle där man får uttrycka sig fritt. Det finns inga rätt eller fel – alla tolkningar av konst är legitima. Vi lever i en komplex tid där vi är omringade av bilder och information. Jag tror det är viktigt att våga se dessa bilder och reflektera kring dem.

Erik Thörnqvist

ATT NÄRMA SIG SVÅRA FRÅGOR GENOM SCIENCE FICTION

För konstnären Erik Thörnqvist är Norrbotten en plats där mänskliga begär möts och kolliderar.

Text: Konstmuseet i Norr

– **MÅNGA OLIKA INTRESSEN SAMSAS** på Norrbottens yta: gruvnäring, rennärning, skogsbruk, rymdindustri, jakt och fiske. De möts och stängas, och skapar frågor som kan vara svåra att tala om. Jag väljer att närma mig dessa ämnen genom konsten – ju mer abstraherad verkligheten är, desto lättare är det att närma sig frågor som annars kanske är för svåra att beröra. Till den här utställningen har jag skapat en fabulös varelse som spekulerar, säger Erik Thörnqvist.

ERIK THÖRNQVIST FRÅN LULEÅ är en av sex konstnärer som medverkar i *Den suggestiva kroppen* på Konstmuseet i Norr. Varelser heter *Cartesian Jumper* (2021) och är en skulptur i stål, gips och betong med förmågan att hoppa mellan tid och rum. Verket är en vidareutveckling av *Cartesian Crawler* (2020) som ingick i Luleåbiennalen 2020 och för tankarna till science fiction. Bakgrunden till verket har en konkret koppling till rymden, via en personlig berättelse från Norrbottens inland: på 1960-talet arbetade Eriks farfar som bygglärdare vid konstruktionen av vägen som leder in i kraschzon-B – ett område norr om

Övre Soppero som vid tiden för Esranges etablering betraktades som obebott och som en lämplig nedslagsplats för rymskrot, trots att det låg mitt i ett samiskt renskötselområde.

– Människor jag har talat med har beskrivit vägen på olika sätt. En tidigare direktör vid Esrange menade att den byggdes som en kompensation till samebyarna, medan lokalbor i Soppero har beskrivit vägen både som en välsignelse och en förbannelse. Min farfar sa att de byggde en flyktväg och det är min ingång till verken *Cartesian Crawler* och *Cartesian Jumper*.

THÖRNQVISTS SKULPTURER anknuter till Norrbottens historia men går att uppleva oberoende av den konstnärliga avsikten.

– Mitt mål är att formen ska vara så pass slående att gammal som ung, insatt eller inte, ska känna en kroppslig relation till skulpturen. Sedan har verket ytterligare lager som kan skalas av om man vill.

JUST NU RIKTAS MÅNGA BLICKAR mot norr och konst från Norrbotten och Sápmi uppmärksammas på ett annat sätt än tidigare. Att Norrbotten

har ett museum för samtidskonst ser Thörnqvist som ett viktigt steg inte bara för konsten utan också för demokratin, eftersom samtidskonsten är en markör för att fria ideer får finnas i samhället.

– Det finns en ojämlikhet i landet vad gäller tillgången till konst. Jag insåg det när jag började studera i Stockholm, att de som har vuxit upp där har haft tillgång till samtidskonst hela livet. Jag är otroligt tacksam för det eldsjälsarbete som ligger bakom Galleri Syster i Luleå då jag genom den kontakten fick insikten om att konst är något som jag också kan skapa. Konstmuseet i Norr stärker Norrbottens position på den nationella konstscenen och jag hoppas att det är en plats där Kirunabor kan mötas. ■

Erik Thörnqvist

Född 1994 i Umeå och uppvuxen i Luleå. Bor sedan fem år i Stockholm där han läser masterutbildningen i fri konst på Kungl. Konsthögskolan. Har gått förberedande konstskola i Kokkola, Finland.

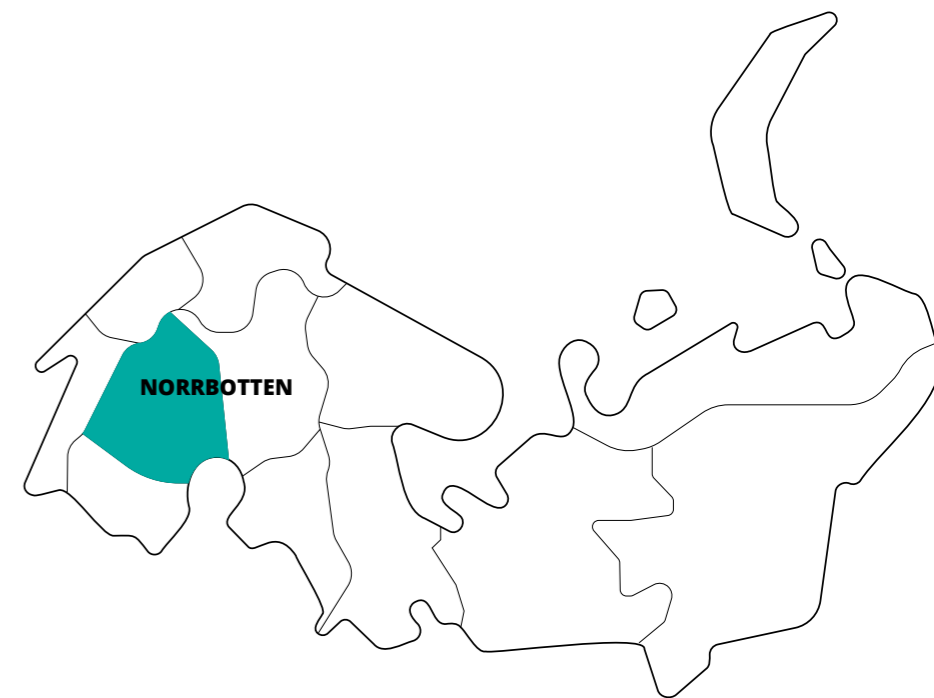
MED BLICK MOT BARENTS

Konstmuseet i Norr är ett museum för samtidskonst, och Norrbottens länskonstmuseum.

UR ETT BARENTSPERSPEKTIV är vi belägna i den västra delen av ett mycket vidsträckt och resursrikt område som förenar norra Norge, Sverige, Finland och nordvästra Ryssland och är hem till dryga 5 miljoner invånare, varav flera folkgrupper med status som ursprungsfolk eller nationell minoritet.

UPPDRAGET ÄR att med Barentsregionen som geografisk utgångspunkt stimulera kreativitet och fritt tänkande, skapa debatt och göra konsten till en angelägen röst i det offentliga och demokratiska samtalet. Konstmuseets nätverk sträcker sig över Barents, med fokus i Norrbotten.

ETT EXEMPEL PÅ NYLIGEN genomförda projekt med regionalt fokus är *Övergångar* med Jenny Nordmark, som nu blivit till en bok. Konstmuseet skapar också material på de språk som talas i regionen, exempelvis utställningstexter, digitala sagostunder och panelsamtal på finska, meänkieli och nordsamiska. Målet är att nå ut till en bred publik i alla åldrar i ämnen som berör den region vi lever och verkar i. ■

DIGITAL SAMTALSSERIE – SAMTALA & VISA

UNDER SOMMAREN har Konstmuseet i Norr bjudit in andra museer och kulturutövare till tre digitala samtal under samlingsrubriken *Samtala & visa*. Samtalen finns på konstmuseets YouTube-kanal och riktar sig både till allmänheten och till verksamma inom museer och andra kulturinstitutioner.

Det första samtalet *Annorlunda museer* handlar om museernas roll i samhället. Deltagarna representerar museer som på olika sätt tänjer på gränserna för hur ett museum ser ut och fungerar.

Det andra samtalet *Myseymmyty yli rajoitten – museiarbete över gränserna* handlar om kultursamarbeten över den svensk-finska gränsen, med fokus på Tornedalens kulturarv. Samtalet är på meänkieli och finska och textat till svenska.

Det tredje och sista samtalet *Att ställa ut Sápmi* diskuterar museala och utställande verksamheter utifrån ett samiskt perspektiv. Samtalet är på svenska och textat till nordsamiska. ■

EN STADSHUSSAGA – LÄS & LYSSNA!

UNDER HÖSTEN har Konstmuseet i Norr delat ut gratisexemplar av barnboken *En stadshussaga* av Lars Isestig i samband med Stadsliv Kirunas *Sagodagar*. Om du inte redan har hämtat ett exemplar av boken kan du göra det hos konstmuseet. Först till kvarn!

Det går även att lyssna till boken på engelska, finska, meänkieli, nordsamiska och svenska på konstmuseets YouTube-kanal. ■

ČALMMIT BARENTS GUVLUI

Konstmuseet i Norr lea dálá áiggi dáiddamusea ja Norrbottena leanamusea. Barents geahčastagas mii leat davvisámegielli viiddes ja rikkis guovllus mii čatná oktii nuorta Norgga, Ruota, Suoma ja nuortadavvi Ruošša ja dáppe orrut eanet go vihtta miljon olbmo, ja mángga čearddain lea eamiálbmot dahje nationála unnitlogu stáhtus.

Dáiddamusea bargu lea movttiidahtit kreatiiviteahta, bidjat johtui digaštallamiid ja dahkat dáidaga dehálaš jietnan almmolaš ja demokrahtalaš ságain. Dáiddamusea fierpmádat lea miehtá Barents, ja Norrbotten lea guovddázis dás.

Ovdamearka čadahuwon proševtaide mas lea regionála guovdilastin lea *Övergångar* Jenny Nordmarkiin, dat lea dál šaddan girjin. Dáiddamusea maiddá ráhkada ávdnasiid dain gielain mat leat regiovnas, ovdamearka dihte čájáhusteavsttaid, digitála máinnasbottuid ja ságastallamiid suoma, sámi ja meängillii. Ulbmil lea ollet viiddes publihkii ássiin mat gullet dan regiovdnii gos mii eallit ja doaibmat. ■

DIGITÁLA DIGÁŠTALLANRÁIDU

Geasset lea Konstmuseet i Norr bovden eará museaid ja kulturbargiid golmma digitála digaštallamiidda main lea čohkkejeaddji bajilčálá *Samtala & visa*. Digaštallamat gávdnojit dáiddamusea YouTube-kanalas. *Annorlunda museer* lea museaid rolla birra servvodagas. *Myseymmityö yli rajoitten – museiarbete över gränserna* lea kulturoktasašbarggu birra ruota-suoma riikkaráji rastá. Dás lea Durtnosleagi kulturárbi guovddázis sáгат leat meängillii ja suomagillii ja tekstejuvun ruotagillii. *Att ställa ut Sápmi* digáštalla museala ja čájáhuslaš doaimmaid sámi geahčastagas. Sáгат leat ruotagillii ja tekstejuvun nuortasámegiellii. ■

GÁVPOTVIESU MÁNNAS – LOGA JA GULDAL!

Mannan čavčča lea Konstmuseet i Norr juohkán nuvttáčállosiid mánáidgirjii *En stadshussaga (Gávpotviesu mánnas)* man Lars Isestigin lea čállán. Jus dus it ain leat dat de sáhtán viežžat girjii dáiddamuseas. Son guhte lea jođán ii govssáhala. Girjii máhtta maid guldalit engelasgillii, suoma, meängillii, nuortasámegiellii ja ruotagillii dáiddamusea YouTuber kanála bokte. ■

SILMÄYS BARENTSIN

Konstmuseet i Norr on taitetmyseymmi nykyaijan taitheele ja Norrbottenin läänintaitetmyseymmi. Barentsissa met olema länsiosassa laamua ja rikasta aluetta joka yhistä Norjan, Ruottin, Suomen ja länsipohjoisen osan Ryssästä ja on koti rapealle viiele miljoonalle asukhaile, joista monet kuuluvat eri kansanoshan mikkä on alkuperäkansoja eli kansallisia minuriteettiä.

Taitetmyseymmin tehtävä on, Barentsaluet jeokraafisena lähtökohtana, innosta kreatiiviteettiä ja vapata ajatusta, lua keskustelua ja tehdä taitthen kuuluvaksi ääneksi viralisessa ja temokraattisessa puhussa. Taitetmyseymmin verkosto ulettu yli Barentsin, enitten Norrbottenissa.

Esimerkki valhmista prujektista jossa on aluetfuukkys on Jenny Nordmarkin *Övergångar* josta on tullu kirja. Taitetmyseymmi luopi kansateriaalia aluveelilla kielillä, esimerkiksi näytteilytekstiä, tikitaalisia satutiloja ja keskustelua suomeksi, meänkieliksi ja pohjoissaamenkieliksi. Tarkotus on ulettua isole ryhmäle aiheissa jotka kosketta aluetta missä elämä ja hommama. ■

TIKITAALINEN PUHETSERIE

Kesän aikana Konstmuseet i Norr on kuttunu toisia myseymmiä ja kulttuuriväkeä kolmen tikitaalisen keskusteluhun yhteisnimelä *Samtala & visa*. Keskustelut löyty taitetmyseymmin YouTube-kanalista. *Annorlunda museer* käsittelle myseymmin merkityksestä yhteiskunnassa. *Myseymmityö yli rajoitten – museiarbete över gränserna* käsittelle kulttuuriyhteistyöstä yli ruottin ja suomen rajan, fuukyksennä Tornionlaakson kulttuuriperine. Keskustelu on meänkieliksi ja suomeksi, tekstattunna ruottiksi. *Att ställa ut Sápmi* käsittelle mysealista ja näyttelevä toiminta saamelaisnäkökannalta. Keskustelu on ruottiksi, tekstattunna pohjoissaamenkielälä. ■

KAUPUNKITALON SATU – LUE & KUUNTELE!

Syksyn aikana Konstmuseet i Norr on ilmaseksi jakanu eksemplaaria Lars Isestigin lastenkirjasta, *En stadshussaga (Kaupunkitalon satu)*. Jos et ole jo noutanu eksemplaarin kirjasta saatat tehdä sen taitetmyseymmissä. Joka ensiksi kerkiä saapi! Kirjan menne kuunela engelskaksi, suomeksi, meänkieliksi, pohjoissaamenkieliksi ja ruottiksi taitetmyseymmin YouTube-kanalista. ■

KATSE KOHTI BARENTSIN ALUETTA

Konstmuseet i Norr on nykytaiteen museo ja Norrbottenin läänintaidemuseo. Barentsin näkökulmasta sijaitsemme Pohjois-Norjan, -Ruotsin ja -Suomen sekä Luoteis-Venäjän yhdistävän laajan ja resurssirikkaan alueen länsiosassa. Alueella on yli viisi miljoonaa asukasta ja useita kansanryhmiä, jotka ovat alkuperäiskansoja tai kansallisia vähemmistöjä.

Taidemuseon tehtävänä on Barentsin aluetta maantieteellisenä lähtökohtana käyttäen edistää luovuutta ja vapaata ajattelua, saada aikaan keskustelua ja tehdä taiteesta tärkeä ääni julkisessa ja demokraattisessa keskustelussa. Taidemuseon verkosto ulottuu Barentsin alueelle ja keskittyy Norrbotteniin.

Esimerkki toteutetusta ja aluetta painotaneesta projektista on Jenny Nordmarkin *Övergångar*, josta on nyt tehty kirja. Taidemuseo tuottaa aineistoa myös muilla alueella puhutuilla kielillä, esimerkiksi näytelytekstejä, digitaalisia satutunteja ja keskusteluja suomeksi, meänkielillä ja pohjoissaameksi. Tarkoituksena on tavoittaa laaja yleisö ja käsitellä aiheita, jotka koskevat aluetta, jolla elämme ja työskentelemme. ■

DIGITAALINEN KESKUSTELUSARJA

Konstmuseet i Norr kutsui kesän aikana muita museoita ja kulttuurialan toimijoita kolmeen digitaaliseen keskusteluun, joiden yhteisenä otsikkona on *Samtala & visa*. Keskustelut ovat katsottavissa taidemuseon YouTube-kanavalla. *Annorlunda museer* -keskustelussa käsitellään museoiden roolia yhteiskunnassa. *Myseymmityö yli rajoitten – museiarbete över gränserna* -keskustelussa puhutaan Ruotsin ja Suomen rajan ylittävistä kulttuuriyhteistyöstä ja huomioidaan erityisesti Tornionlaakson kulttuuriperintö. Keskustelu käydään meänkielillä ja suomeksi, ja se on tekstitetty ruottiksi. *Att ställa ut Sápmi* -keskustelussa puhutaan museo- ja näytelytoiminnasta saamelaisesta näkökulmasta. Keskustelu käydään ruottiksi, ja se on tekstitetty pohjoissaameksi. ■

SATU KAUPUNGINTALOSTA – LUE JA KUUNTELE!

Konstmuseet i Norr on syksyn aikana jakanut ilmaiseksi Lars Isestigin lastenkirjaa *En Stadshussaga (Satu kaupungintalosta)*. Jos sinulla ei vielä ole kirjaa, voit hakea sen taidemuseosta. Ole nopea! Kirjan voi myös kuunnella englanniksi, suomeksi, meänkielillä, pohjoissaameksi ja ruottiksi taidemuseon YouTube-kanavalla. ■

Ingegerd Kansa och Gudrun Sundgren bor på Runabacken och har många planer för gemensamma aktiviteter i det nya samlingsrummet.

Ny samlingspunkt på Runabacken

Sedan i höstas står det nya samlingsrummet klart på Runabacken och hyresgästerna i seniorbostäderna planerar för bakning, väffeldag och handarbetsträffar.

Text & foto: Emma Wodén

I juni 2020 stod det tidigare äldreboendet Vilan klart för inflyttning efter en omfattande renovering. Äldreboendet ersattes med totalt 56 nyrenoverade student- och seniorbostäder och fick det nya namnet Runabacken. I december förra året köpte Kirunabostäder Runabacken av Kiruna kommun.

De 32 seniorbostäderna på Runabacken är i storlekarna 1-3 rum och kök, fördelade på tre våningar med hiss till alla plan. Lägenheterna är helrenoverade med nya ytskikt, kök och badrum. I huset finns tillgång till tvättstuga på varje våningsplan och två övernattingsrum för gäster.

Sedan i höstas finns en gemensam samlingslokal iordningställd med bland annat kök som är utrustat för bakning och gemensamma middagar. Här kan hyresgästerna träffas över en kopp kaffe, för att spela spel eller gemensamma temakvällar.

– Det är trevligt att det finns en gemensam samlingsplats i huset så vi inte bara sitter ensamma i våra lägenheter. I det nya samlingsrummet ser vi fram emot många aktiviteter tillsammans bland annat handarbetsträffar, väffeldag och bakning, säger Ingegerd Kansa och Gudrun Sundgren, som är hyresgäster på Runabacken. ■

Runabacken

Seniorbostäderna på Runabacken är vanliga lägenheter som riktar sig till dig som är 70 år eller äldre. Lägenheterna tilldelas utifrån Kirunabostädernas ordinarie bostadskö och lediga seniorbostäder publiceras på www.kirunabostader.se

Seniorbostäder: 32

Studentbostäder: 24

Motorvärmplatser: 54

Övrigt: I huset finns även service-lägenheter, LSS-boende, förskolekök och Morot friskvård.

Mäktig målning till Aurora kultur & kongress

En enhällig jury har beslutat att tilldela Katja Pettersson uppdraget för konstnärlig gestaltning i Aurora kultur & kongress.

Text: Sofia Lagerlöf Määttä | Bilder: Katja Pettersson

Grattis Katja! Hur känns det att du har tilldelats uppdraget?

– Tack! Jag måste nypa mig i armen för att förstå detta fantastiska! När jag hittade denna ansökan insåg jag att detta är något som jag väldigt gärna ville göra. Ett sätt att närma mig Kiruna med omnejd genom att ta del av berättelser och vyer och omvandla detta till en storskalig akvarell. Där människan, jorden är natur. Skoningslös och helande.

Jag har en stor sågverksläkt i Arvidsjaur och har spenderat alla lov i norr, i en miljö som har fostrat mig. De vidsträckta skogarna, djuren, isen, vattnen, myrarna, solen, mörkret, dofterna, hantverket och berättelserna. Berättelserna om arbetet i milan, gruvan och i skogen och om de ofantliga vidderna.

Hur långt har du kommit i processen?

– Arbetet som jag gör baseras på platsbesök, litteratur om området och ett antal intervjuer som jag har gjort med personer som har koppling till Kiruna med omnejd. Verket jag kommer genomföra kommer visa det allmängiltiga och det personliga genom scener tagna från invånarnas berättelser där riktningen på kroppen, färgen, att betrakta, att betraktas, tyngdlös, kraftlös, att dras ned, att bli uppdragen. Det är en plats med en rik, men sårbar historia, händelser som blivit krackeleringar och gör att Kiruna likt jorden växer i nya riktningar trots lokala sammanbrott. Händelser som blivit förtätningar i ett nät utan början och utan slut där varje läge kan tjäna som startpunkt för den som möter verket och genom bilderna kan en orienteras av sina minnen, säger Katja Pettersson. ■

Juryns motivering

Presenterat förslag visar på en förmåga att kunna kommunicera med iakttagare på 100 meters håll och därmed bli en del av det konstnärliga innehållet i Kirunas nya centrumbildning, samtidigt kan det i sina detaljer utmana besökare inne i kulturhuset. Kombinationen av abstraktion och representativitet aktiverar fantasin, även hos en betraktare som iakttar konstverket många gånger om.

Målningen är en akvarell som mäter 5,8 x 24 meter och på bilden har Katja precis spänt upp akvarellpappren på golvet för att föra på färgen. När akvarellen torkat kan Katja framkalla de olika berättelserna genom bilder av kroppars riktning och emotionella uttryck.

← Jule Goerke, Jesper Dahlström Kawakami och Magnus Fredriksson.

Storsatsning på digitalt skapande

Under 2021 tog Kulturskolan på allvar steget in i den digitala eran med flera spännande satsningar.

Text & Foto: Markus Forsberg

Kulturskolan storsatsar tillsammans med LKAB Akademi och Statens kulturråd på ett projekt i digitalt skapande. Alla elever i årskurs 5 och 8 i Kiruna kommun erbjuds möjligheten att under några gånger per läsår få komma till Kulturskolans nya makerspace för att lära sig mer om programmering och andra typer av digitalt skapande. Det kommer också att finnas flera nya kurser i animation, speldesign, 3D-modellering och film för alla barn och unga som är intresserade av att lära sig mer på sin fritid.

– Mycket i samhället och på arbetsplatsen blir alltmer digitalt. Kompetens inom programmering och digitalt skapande kommer att vara viktigt. Någon ska skriva programmet som behövs för att kontrollera lastaren på distans, någon annan kommer att behöva se till att programmet ser attraktivt ut och är lätt att använda. För att inte tala om spel av olika slag, som är ett stort intresse

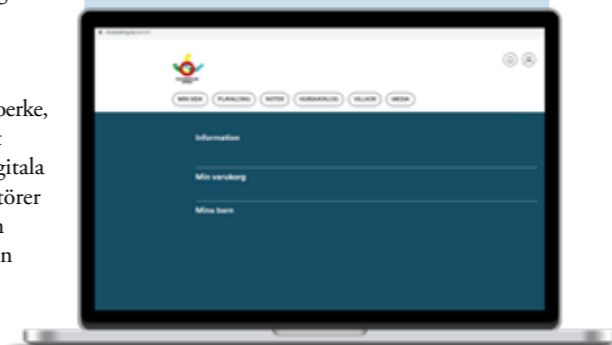
för unga. Hur många olika kompetenser behövs inte för att skapa ett datorspel? Grafiker, manusförfattare, illustratörer, skådespelare, kompositörer och musiker, för att nämna några. Projektet kommer att vara utmanande, men utmaningar är kul. Då måste man tänka till ordentligt, vilket jag tycker att vi har gjort på Kulturskolan, säger projektledaren Jesper Dahlström Kawakami.

I projektgruppen ingår också de två instruktörerna Magnus Fredriksson och Jule Goerke, som ska vägleda Kiruna kommuns unga i det digitala skapandet. Båda är professionella, digitala kreatörer vid sidan av sina roller som instruktörer på Kulturskolan. Sedan tidigare finns även en instruktör i digital musik- och ljudproduktion och möjligheterna för samarbeten mellan elever i de olika kurserna är stora. ■

StudyAlong

Under höstterminen har Kulturskolan också påbörjat införandet ett nytt, digitalt system som heter StudyAlong. I systemet kan man se vilka kurser Kulturskolan erbjuder, anmäla sig till alla kurser och kommunicera med lärare och kurskompisar. Dessutom får alla elever och vårdnadshavare tillgång till fler än 50 000 webblektioner i alla estetiska ämnen utan kostnad. Från och med vinterterminen är StudyAlong öppet för alla, gamla elever som nya.

Kulturskolan hälsar Kiruna kommuns unga välkomna att upptäcka vilka möjligheter till skapande som gömmer sig i datorn, surfplattan och mobilen.

Stuorra bidjut digitála ráhkadeapmái

Jagis 2021 lávkii Kulturskuvla duodas digitála áigái májggain gelddolaš bijuiguin.

Teaksta ja govva: Markus Forsberg
Käänös/översättning: John Utsi

Kulturskuvla bidjá ollu návccaid ovttas LKAB:iin ja stáhta kulturrádiin prošeavttain digitála ráhkadeapmái. Buot oahppit 5at ja 8 luohkáin Girona gielddas ožžot vejolašvuoda moadde hávi juohke skuvlajagis boahit Kulturskuvlla makerplacii oahppat eanet programmerema birra ja eará vugiid digitála ráhkadeamis. Bohtet gávdnot mánga odda gursse animeremis. Spealludesignas, 3D-modelleremis ja filmmas buot mánáid ja nuoraid váras main lea beroštupmi oahppat eanet astoáiggis.

– Oalle ollu servvodagas ja bargobáikkiin šaddá áin eanet digitála. Gelbbolašvuoha programmeret ja digitála ráhkadeapmái boahit šaddat dehálaš. Soamis galgá ráhkadit dakkár prográmma mii dárbbasuvvo stivren lástenmašiinna gáidosis, nubbi galgá geahččat bearrái ahte ahte prográmma lea vuogas oaidnit ja álki geavahit. Ja velá dasa lassinn iešgudetlágan spealut main ollu nuorat beroštit. Ja man ollu gelbbolašvuoha ii leat dárbbaslaš ráhkadit dihtorspealuid? Grafihkkárat, mánuščállit lea guokta dain. Prošeakta addá hástaleaddji, muhto dakkárat lea suohhtasat. Dalle ferte dárkilit jurddašit, ja dan mii leat dahkan Kulturskuvllas, dadjá prošeaktajodiheadji Jesper Dahlström Kawakami.

Prošeaktajoavkkus leaba maiddá bagadallit Magnus Fredriksson ja Jule Goerke. Soai galgaba láidestit Giron gieldda nuoraid digitála ráhkadeamis. Goappašat leaba ámmátlaš, digitála kreatevrrat earret sudno bargguid bagadallin Kulturskuvllas. Juo ovdal lea gávdnon bagadalli digitála musihka- ja jietnabuvttadeamis ja ovttasbargovejolašvuodat gursiid gaskkas leat stuorrát. ■

StudyAlong

Čakčatermiinnas lea Kulturskuvla maiddá álggahan bidjat johtu johtu odda digitála vuogádaga man namma lea StudyAlong. Vuogádagas oaidná makkár gursiid Kulturskuvla fállá, almmuhit buot gursiide ja gulahallat oahpaheddiiguin ja skulvarátnaiguin. Dasa lassinn sáhttet oahppit ja fuolaheaddjit beassat badjel 50 000 web- gursiide buot estehtalaš gursiin nuvttá. Giddatermiinna rájis lea StudyAlong rabas buohkaide, sihke boares ja odda ohppiide. Kulturskuvla sávvá buot Girona nuoraid buresboahitima fuobmát makkár vejolašvuodat leat ráhkadit dáidda dihtoris, surfendulbosis ja mobiillas.

Iso satsaus tikitaalishen luomishen

Vuona 2021 Kulttuurikoulu otti toela askelhen tikitaalishen aikakauthen monen jännän satsauksen kautta.

Teksti ja kuva: Markus Forsberg
Käänös/översättning: Birgitta Rantatalo
Tarkistajat/granskare: Holger Torneus ja Sören Fjällborg

Kulttuurikoulu teke ison satsauksen yhdessä LKAB Akademin ja Valtion kulttuuriraatin (Statens kulturråd) kans tikitaalisen luomisen prujektissä. Kaikile Kierunan kunnan oppilhaile luokista 5 ja 8 tarjothan mahdollisuus ette jonku kerran lukuvuojessa päästä Kulttuurikoulun uuthen makerspacin oppihan prukrameerinkii ja muuta erityyppistä tikitaalista luomista. Monta uutta kursia tule olhen animeerinkissä, pelinluomisessa, 3D-mallistamisessa ja filmissä kaikile lapsile ja nuorile jotka vapa-aikana haluavat oppia lisä.

– Yhteiskunnassa ja työpaikoilla paljon muuttu enäämpi tikitaaliseksi. Pätevyys prukrameerinkissä ja tikitaalisessa luomisessa tule olhen tärkeä. Joku pittää tehä prukrammin joka pysty tarkistahan lastarin välimatkan päästä, joku toinen pitä järjestä ette prukrammi näyttä hyvältä ja on helppo käyttää. Puhumatta kaikenlaisista peleistä, joka nuorile on kova into. Sano kunka paljon kykyä eli kunka monta ammattia tartte taattapelin laittamisessa? Kraafikkerit, maanyksen kirjottajat, ilystratöörit, näyttelijät, säveltäjät ja myysikkerit on osa näistä. Prujektissa tulle olhen haasteita, mutta net on samala hauskat. Silloin pitä hunterata orninkhin, niinkö met olemaki tehnet Kulttuurikoulussa, sano prujektinjohtaja Jesper Dahlström Kawakami.

Prujektiryhmän kuulu kans kaks ohjaaja, Magnus Fredriksson ja Jule Goerke, jotka nevvovat Kierunan kunnan nuoria tikitaalisessa luomisessa. Molemat on Kulttuurikoulun opettajan arkiroolin lisäksi asiantuntijat, tikitaaliset laittajat. Entisthän on olemassa tikitaalisen mysikki- ja äänituotannon johtaja ja mahdollisuudet yhteistyöhön eri kyrsitten oppilhaitten keskenhän on isot. ■

StudyAlong

Syystärmiinan aikana Kulttuurikoulu on alanu esittämähän uutta, tikitaalista systeemiä nimeltä StudyAlong. Systeemissä näke miikkä kursit Kulttuurikoulula on tarjola, siellä mene ilmotta kaikhin kurshin ja puhua opettajien ja kyrsikaveritten kansa. Sen lisäksi kaikki oppilhat ja huoltajat saavat ilman kostanusta otta osa yli 50 000 veppioppitunnista esteettisissä aiheissa. Kevätärmiinasta lähtien StudyAlong on auki kaikile, niin entisille ko uusile oppilhaile. Kulttuurikoulu toivotta Kierunan kunnan nuoret tervetulleiksi havatethan mahdollisuudet luomishen jotka piiloavat taattorissa, syrrfilavassa ja mupilissä.

Vahva panostus digitaaliseen luomiseen

Kulturskolan otti vuonna 2021 harppauksen kohti digitaalista aikakautta useiden kiinnostavien satsausten myötä.

Teksti ja kuva: Markus Forsberg
Käänös/översättning: Semantix

Kulturskolan panostaa voimakkaasti yhdessä LKAB Akademin ja Statens kulturrådin kanssa digitaalisen luomisen projektiin. Kaikille Kiirunan kunnan viides- ja kahdeksaluokkalaisille tarjotaan muutaman kerran lukuvuodessa mahdollisuus tulla Kulturskolanin uuteen makerspace-tilaan oppimaan lisää ohjelmoinnista ja muusta digitaalisesta luomisesta. Lisäksi järjestetään useita uusia kursseja animaatiosta, pelisuunnittelusta, 3D-mallinnuksesta ja elokuvista kaikille lapsille ja nuorille, jotka ovat kiinnostuneita oppimaan lisää vapaa-ajallaan.

– Monet asiat yhteiskunnassa ja työpaikoilla muuttuvat yhä digitaalisemmiksi. Ohjelmointiin ja digitaalisessa luomisessa liittyvä osaaminen on tulevaisuudessa tärkeää. Kun joku kirjoittaa ohjelman, jota tarvitaan kuormaimen etäohjaukseen, jonkun toisen osaamista tarvitaan siihen, että ohjelma näyttää houkuttelevalta ja on helppokäyttöinen. Puhumattakaan monenlaisista peleistä, jotka kiinnostavat nuoria. Kuinka montaa erilaista osajaa tietokonepelin luomiseen tarvitaan? Esimerkiksi graafisia suunnittelijoita, käsikirjoittajia, kuvittajia, näyttelijöitä, säveltäjiä ja muusikoita. Projekti on haastava, mutta haasteet ovat hauskoja. Silloin on mietittävä perusteellisesti, ja niin me olemme mielestäni Kulturskolanissa tehneet, sanoo projektipäällikkö Jesper Dahlström Kawakami.

Projektiryhmään kuuluvat lisäksi ohjaajat Magnus Fredriksson ja Jule Goerke, jotka opastavat Kiirunan kunnan nuoria digitaalisessa luomisessa. Paitsi että he toimivat Kulturskolanissa ohjaajina, he ovat molemmat myös ammattimaisia digitaalisen sisällön luoja. Koulussa on jo ennestään digitaalisen musiikin ja äänituotannon ohjaaja, ja eri kurssien oppilailla on hyvät mahdollisuudet tehdä keskenään yhteistyötä. ■

StudyAlong

Kulturskolan on syyslukukaudella ryhtynyt käyttämään uutta, digitaalista järjestelmää nimeltä StudyAlong. Järjestelmästä näkee Kulturskolanissa tarjolla olevat kurssit, ja siellä voi ilmoittautua kaikille kursseille sekä viestitellä opettajien ja kurssikaveriden kanssa. Lisäksi kaikkien oppilaiden ja huoltajien saatavilla on maksutta yli 50 000 verkkoluentoa kaikista taideaineista. Kevätlukukaudesta alkaen StudyAlong on avoin kaikille, sekä vanhoille että uusille oppilaille. Kulturskolan toivottaa Kiirunan kunnan nuoret tervetulleiksi tutustumaan, millaisia luomismahdollisuuksia tietokone, tabletti ja matkapuhelin tarjoavat.

Grattis till Kiruna kommuns stipendiater 2020!

Kiruna kommun och kultur- och utbildningsnämnden har sedan flera år tillbaka en tradition av att dela ut stipendier som syftar till att uppmärksamma enskilda individer eller föreningar som med sitt stora engagemang gör avtryck inom områdena; kultur, föreningsliv och skola. Den 21 oktober arrangerade nämnden en ceremoni där stipendiaterna fick ta emot allas ovationer och lyssna till den motivering som följde med stipendiets hedersbetygelse.

Text: Malin Rolund, kultursekreterare | Foto: Ulrika Isaksson

”Det här betyder så mycket för Språkcentrum, att vi blir sedda,” sade Kajsa Edvinsdotter, från modersmålsenheten vid Språkcentrum. Tillsammans med sina kollegor Natthawadi Thumkot, Tekle Akeza och Josephine Lautakoski firade hon med tårter och blommor i kommunfullmäktiges sessionssal.

Kiruna kommun vill än en gång gratulera samtliga stipendiater och önska dem all lycka och välgång i framtiden!

De glada och stolta stipendiaterna samlades i Kristallens entréhall efter utdelningen. Översta raden från vänster: Kajsa Edvinsdotter, Abdullah Amouna, Tiina Pikkarainen, Tekle Akeza, Daniel Falbo, Fredrik Eriksson. Mittenraden från vänster: Tsion Yohannes, Karin Viippola. Främre raden: Evgeniia Tikhomirova, Natthawadi Thumkot, Josephine Lautakoski, Ann Kristin Simma, Britta Marakatt Labba.

Katarina Vigren tog emot sitt pris på sin arbetsplats i Vittangi. Foto: Sofia Lagerlöf Määttä

Lina Hjorts Kulturstipendium

Kiruna kommun har beslutat att Lina Hjorts Kulturstipendium 2020 ska tilldelas Britta Marakatt Labba med följande motivering:

”Genom sitt starka patos och textila uttryck gestaltar Britta Marakatt Labba samisk kultur, historia och samtid. Hennes tekniska skicklighet, bildkänsla och sinne för detaljer för berättelserna visuellt vidare och skapar stor eftertanke för betraktaren. Detta gör Britta Marakatt Labba till en stark röst i nutid och framtid.”

Sedan starten har Lina Hjorts Kulturstipendium delats ut för att ’premiära allmänkulturell insats inom Kiruna kommun eller för att uppmuntra pågående verksamhet på det kulturella området’. Sammantaget har 16 stipendiater uppmärksammats.

Hjalmar Nyströms Föreningsstipendium

Kiruna kommun har beslutat att Hjalmar Nyströms föreningsstipendium 2020 ska tilldelas Rullklubben Myggan med följande motivering:

”Sedan starten 2002 har Rullklubben Myggan enträget arbetat för att barn och ungdomar ska ha möjlighet att samlas kring och utvecklas inom skateboardåkning i Kiruna kommun. Med engagemang och dedikerade ledare har föreningen skapat en inkluderande mötesplats där alla intresserade skateboardåkare kan utöva sin passion. De verkar även aktivt för att Kiruna ska kunna erbjuda en rik fritid med en varierad skateboardåkning i utemiljön.”

Hjalmar Nyströms föreningsstipendium delas ut sedan 1979 för att ’främja ideellt ungdomsarbete i ideell föreningsverksamhet inom Kiruna kommun’. Sammantaget 41 föreningar har tilldelats utmärkelsen.

Hjalmar Lundbohmsstipendiet

Kiruna kommun beslutade att utse Språkcentrum och Katarina Vigren, anställd på Vittangi skola, till 2020-års Hjalmar Lundbohmsstipendiater med följande motiveringar:

Språkcentrum

”Med sitt flexibla och innovativa arbetssätt har Språkcentrum tagit fram ett eget koncept för utbildningen av nyanlända elever. Språkcentrum bidrar till en mer inkluderande och human skola i läroplanens anda i Kiruna kommun.”

Katarina Vigren

”Med sina framgångsrika metoder skapar Katarina Vigren förtroendefulla relationer med eleverna. Hennes förmåga att se individen gör att hon når fram till var och en av dem.”

Hjalmar Lundbohms-stipendiet inrättades 1993 i syfte att stimulera och utveckla det pedagogiska arbetet.

”Jag tog brukarna på sightseeing i min Volvo Duett”

Gertrud Linghall har arbetat vid hemtjänsten i Vittangi i 45 år. Nyligen gick hon i pension. Osmaan Muhamad har precis börjat sin karriär. Båda älskar sitt jobb. ”Vi har bra enhetschefer, och jag trivs så bra med mina kollegor, så jag hjälper gärna till om det blir en lucka någonstans,” säger Gertrud.

Text och foto: Jenny Lindberg

Vi sitter vid köksbordet och Gertrud har precis satt på kaffe när telefonen ringer. Det är Osmaan Muhamad som behöver guidning för att hitta hem till henne. Han är 22 år och kommer ursprungligen från Somalia. Han kom med sin familj till Sverige och Örnsköldsvik för fem år sedan. Efter att ha gått ut grundskolan arbetade han 1,5 år i hemtjänsten i Örnsköldsvik. Då kände han att han ville stå på egna ben och sökte jobb och bostad i Vittangi. Han har bott här sedan dess och stortrivs.

– Här bor de trevligaste människorna, strålar Osmaan.

– Osmaan är så duktig. Vi jobbar så bra tillsammans, säger Gertrud.

Gertrud Linghall har bott och verkat i Vittangi under hela sitt arbetsliv. När hon började i yrket kallades de hemsamariter.

– Jag ringde till arbetsförmedlingen. De hänvisade till stadshuset och när jag ringde dit sade de ”du får börja imorgon”, skrattar hon.

Arbetet som hemsamarit var nytt för henne och hon fick lära sig genom att göra jobbet. Det var ingen bredvidgång i början som det är i dag. Hemsamariterna gjorde allt som fanns att göra i ett hem.

– Mycket städande blev det, även tak och väggar skulle torkas. Man stod på bordet och skurade tak. Arbetsmiljöfrågorna var inte så aktuella på den tiden.

Hade inte brukaren tvättmaskin, fraktades tvätten till den kommunala tvättstugan. Arbetsuppgifterna kunde även inkludera potatisupp-

tagning, julbak eller en tur till affären. Det var brukaren som bestämde över sin tid. I dag får brukaren bistånd för specifika arbetsuppgifter. Chefen satt i Kiruna och kom då och då ut och träffade personalen.

– Vi hade ett fast schema och våra egna brukare. Det var ingen stress. Hade vi tid över brukade jag ta min Volvo Duett och skjutsa brukaren på en sightseeing runt byn, berättar Gertrud. Hemsamariterna fick gå, cykla och åka spark mellan brukarna. Färdtiden räknades som arbetstid.

Ytterkläder fick de hålla med själva, men de fick en rock att arbeta i. Skyddskläder eller handskar var inget de använde. De jobbade ofta i trånga utrymmen med låga sängar, utan hjälpmedel. Varje by hade sina egna hemsamariter och de arbetade ensamma. I dag är de två om det behövs. Osmaan lyssnar intensivt på Gertruds berättelse och skrattar vid jämförelserna.

– I dag får du inte jobb om du inte har körkort, säger han.

– Förändringarna skedde succesivt. Ibland stretade man emot, men till slut accepterade man dem. Först hade vi ingen egen lokal. Man gick hemifrån på morgonen, gick runt till brukarna och kom sedan hem igen vid dagens slut. Sedan fick vi en lokal på Blomstergården. En efter en kom förändringarna. Telefoner, datorer och bilar. Distrikten blev större och nu reser man till alla byar runtomkring, säger Gertrud.

När Osmaan började i hemtjänsten visste han inte hur man bemöter äldre, men han fick hjälp av kollegorna som berättade och visade.

– Det viktigaste med jobbet är att man tycker

om människor och att man visar respekt. Jag ser en stor skillnad i mig själv på ett år. Jag har fått många bra utbildningar om demens, lyftteknik, datorer och mediciner, säger Osmaan.

– Det finns många fler vårdinsatser i dag än när jag började. Nu får du bo kvar i hemmet så länge du vill och vi tar hand om många olika sorters sjukdomar. Tekniken hjälper också till. Vi har nattkameror, öppnar dörrarna med telefoner och har olika hjälpmedel för att förflytta personer, säger Gertrud.

Hon minns två specifika händelser som ändrade arbetslivet, sex timmars arbetsdag som infördes 1989 och Ädelreformen 1992.

– Att få sex timmars arbetsdag med heltidslön är det bästa som har hänt mig. Tack vare det är jag så frisk och har aldrig fått några förslitningsskador. Jag har haft tid till barnen och till mina fritidsintressen som är träning, musik och friluftsliv. Ädelreformen väcker dock inga glada minnen.

– Alla mädde inte bra av att de psykiatriska institutionerna stängde. Många for illa och hade inget att göra. För oss blev det en helt ny målgrupp att ta hand om.

Osmaan planerar att läsa till undersköterska nästa år. Han har hamnat i rätt yrke. De är samstämmiga när de pratar om respekten för de personer de är satta att vårda. Gertrud Linghall älskar sitt arbete och fortsätter jobba även efter pensionen.

– Jag har varit glad varje dag när jag har gått till jobbet och glad när jag kommit hem. I 45 år! Och jag är inte färdig än, jag har mycket kvar att ge! säger hon. ■

Osmaan har precis börjat sin karriär ↑ och stortrivs vid hemtjänsten i Vittangi. Gertrud har gått i pension men fortsätter ändå att jobba. ”Jag har varit glad varje dag när jag har gått till jobbet och glad när jag kommit hem,” säger hon.

Gertrud visar upp bilder på de nordiska ländernas högsta toppar som hon bestigit. Vid 60 års ålder besteg hon norska Galdhøpiggen, Nordeuropas högsta berg. →

Kul(tur) på våra äldreboenden

↑ De som bor på Gläntan har haft en upplevelserik sommar. Många tårter har det blivit! Sommarfesten pyntades med ballonger och brukarna åt god mat och dryck.

”Vilken härlig sommar vi har haft här på Gläntan”

Text: Anneli Roosimägi, enhetschef
Minoritetsspråksboendet Gläntan

Våra brukare har fått njuta av det fina vädret, frossa i jordgubbar och tårter, umgåtts med varandra och med personalen. Vi har firat midsommar och haft sommarfest med ballonger och god mat och dryck.

Förutom festerna har vi haft olika aktiviteter som att plantera och vattna blommor ute på gården. Vi har också odlat egna jordgubbar, gått på promenader eller bara suttit ute och fikat. Vi har några brukare som älskar att baka, så det har blivit en del bullar och bröd. Och de som inte har velat vara ute har till exempel spelat yatzy och lyssnat på musik.

I augusti blev de som ville bjudna på surströmming med tillbehör. Sommaren avslutades med hotellfrukost!

Vi har upptäckt att våra brukare älskar tårter. Vem gör inte det ☺? Så vi har nu en ny tradition. På söndagar, några gånger i månaden, gör vi tårter tillsammans med brukarna. De som vill får vara med. ■

Mys framför elden på Videgården

Text: Anita Närvä och Ingegerd Hetta, enhetschefer

Vi är mycket tacksamma över vår öppenspis som vi kan elda i under den kalla årstiden. Det är verkligen en mysfaktor att bara sitta framför elden och drömma sig bort en liten stund.

Vi bakar ofta och även tillsammans med brukarna, sådant som de har bakat förut. Tårter bjuds det på ofta. Vi försöker hitta något att fira så ofta som möjligt.

Att spela spel, sjunga allsång och bollspel är väldigt populärt bland alla.

Vi har en fin utemiljö och passar på att vara ute så ofta det går. Att koka eftermiddagskaffet ute är det bästa. Och så gott kaffe det blir!

I år tillät vädret även oss att äta surströmmingen ute. Ännu ett tillfälle att äta surströmming har vi haft inplanerat. Det blev inomhus. ■

Att koka kaffe och grilla utomhus är populärt på Videgården.

Pudeln Hjalle sprider glädje på Mysinge

Text: Anne Sjöbro, enhetschef

På Mysinge händer det alltid något och vi gör det mesta av vår fina utomhusmiljö. Så snart solen kommer fram sitter vi ute och njuter. I somras firade vi att Mysinge fyllde 10 år. Då blev det fest med tårter och bubbel!

Innan pandemin hade vi gemensamma aktiviteter minst två gånger i veckan. Men i och med pandemin hade varje avdelning egna aktiviteter. Vi har dansat, målat och pysslat, tittat på film, spelat bowling, haft gymnastik, tagit gemensamma promenader, dukat fint till påsklunchen, suttit ute i vårsolen, firat nationaldagen med tårter och haft en gemensam sommargrillfest utomhus i det vackra vädret.

Vi har en jättefin utomhusmiljö. Det finns bra promenadstråk och så snart solen visar sig sitter

våra boende ute och njuter.

Förutom återkommande aktiviteter sker även satsningar på att öka välmåendet och livskvaliteten. Pudeln Hjalle har varit på Mysinge sedan han var tio veckor. Han är van vid våra äldre och trivs när han får komma och hälsa på och bli klappad. Hjalle sprider glädje omkring sig.

Socialförvaltningen har också med hjälp av statliga medel köpt in relaxkuddar till alla äldreboenden i kommunen. Kudden sprider välmående hos brukaren genom avslappnande musik och vibration. Kuddarna har blivit mycket populära och en del har införskaffat egna.

I somras hade vi besök av Tornedalsteatern. Föreställningen var rolig och uppskattad av våra boende. ■

Sanni Bohm sitter tillsammans pudeln Hjalle, som bott på Mysinge sedan han var tio veckor.

Teater på meänkieli och svenska

Text: Linnea Rehnblom,
kvalitetsledare Socialförvaltningen

I ett samarbete med Tornedalsteatern har våra särskilda boenden bjudit brukarna på en teaterföreställning på meänkieli och svenska. Ferieställda ungdomar har tillsammans med teaterledaren Gudrun Skogsberg skrivit en historia, som de under sommaren spelade upp på alla särskilda boenden.

Med statliga medel skapades mervärde för brukarna tillsammans med Tornedalsteatern som i sin tur kunde anställa ferieungdomar från kommunen. Tre flugor i en smäll genom ett gott samarbete!

Vi inom äldreomsorgen tycker det är viktigt med kulturella inslag för att ge meningsfulla dagar åt våra äldre. När det sker i samarbete med aktörer som är experter på kultur blir det väldigt lyckat. Vi hoppas på fler samarbeten som gynnar både kommunens ungdomar och äldre. ■

Alla hade kul, såväl ungdomarna som brukarna. På scenen stod Helmi Virtanen, Antti Virtanen och Simon Korpi. Pjäsen hette Nyt otama semesti!

Kultuvra min vuorrasiid orohagain

"Makkár erenoamáš vuogas geassi mis leamaš dáppe Glántanis"

Teaksta: Annely Roosimägi, ossodathoavda Unnittogugjelaorohagas Glántan

Min geavaheaddjit leat beassan návddašit čáppa ilmmiid, boradit eananmurjiijd, servvoštallat gaskaneaset ja bargoveagain. Mii leat ávvudan mihamáraid ja doallan gassefeasttaid balloŋŋaiguin ja juhkosiiguin.

Earret feasttaid mis leamaš iešguđet lágan doaimmat, nugo bihás gilvit ja čáhccet lidiid. Mii leat maiddái gilván iežamet eananmurjiijd, vácçašan dahje dušše gáfestallan olgun. Mis leat moadde geavaheaddji mat sakka liikojit láibut, das lea gártan viehká ollu láibbit ja bullát. Ja sii geat eai leat háliidan leat olgun leat o.m.d. speallan yatzy ja gulдалan musihka.

Borgemánus ožžo sis geas leai miella borrat suvrrasalliha ja dan mii dasa gullá. Geasi loahpas borre hoteallas iditborramuša!

Mii leat fuobmán muhtumat min geavahedjjiid sakka liikojit lákcagáhku borrat. Ja gii dan ii daga ☺? de lea mis odđa vierru. Basiid, moadde hávi mánus, mii láibut lákcagáhku ovttas geavahedjjiiguin. Sis gain lea miella ožžot searvat dasa. ■

Sii geat orrut Glántanis leat vásihan ollu mannan geasi. Ja leat gártan ollu lákcagáhkut! Geassefeasta leai hervejuvvon balloŋŋaiguin ja geavaheaddjit borre njálgga biepmu ja juhkosiid.

Naffát Videgården dollagáttis

Teaksta: Anita Närvä ja Ingegerd Hetta, ossodathoavddat

Mii leat giitevaččat min rabasuvnnas mas máhttit dolastit galbma áiggis. Dat lea duodas oalle vuogas dušše čohkkát dollagáttis veaháš áiggi ja addit nieguid golgat.

Mii láibut dávjá ovttas geavahedjjiiguin, dakkáriid maid sii ovdal leat láibun. Dávjá fállujuvvo lákcagáhkku. Mii geahččalit ávvudit juoidá vai soapmása nu dávjá go vejolaš lea. Speallat, lávlut ovttas ja spábbaspealut leat juoga masa buohkat liikojit.

Mis lea finna olgobiras ja leat olgun nu dávjá go lea vejolaš. Buoremus lea vuoššat gáfe eahkesbeaivvi. Ja šaddá oalle njálgga gáffe!

Dán jagi leai ilbmi dakkár ahte sáhtiimet borrat suvrrasalliha olgun. Mii leat áigun borrat suvrrasalliha velá ovtta hávi. ■

Videgårdenis liikojit vuoššat gáfe ja bassit biepmu olgun.

Pudel Hjalle buktá ilu Mysingei

Teaksta: Anne Sjöbro, ossodathoavda

Mysinges dáhpáhuvvá álo juoga ja mii ávkkastallat buoremus láhkai min čáppa olgobirrasis. Nu fargga go beaivváš ihtá de mii čohkkát olgun ja návddašit. Mannan geasi ávvudeimmet Mysinge 10 jagi. Šattai feastta lákcagáhkuin ja bulljarasjuhkosiin.

Ovdal pandemiija mis ledje oktasaš doaimmat unnimusat guktii vahkus. Muhto pandemiija áiggi doalai guhtege ossodat iežas doaimmaid. Mii leat dásun, sárgun, budaldan, geahččan filmmaid, speallan bowling, faláštallan, vácçašan ovttas, borran čáppa beassáborramuša, beaivvelahttan gidđabeaivvis, ávvudan nátionálbeaivvi lákcagáhkuin, doallan oktasaš geassefeasttaid gos čáppa ilmmis basiimet biepmu olgun.

Mis lea oalle finna olgobiras. Leat vázzinbálgát ja nu fargga go beaivi ihtá de čohkkájit min orrut olgun ja návddašit.

Earret fásta doaimmaid mis leat maiddái bijut mat buoridit čálggu ja callinkvalitehta. Pudel Hjalle lea leamaš Mysinges dan rájis go leai 10 vahkkosaš. Son lea hárjánan min vuorrasiidda ja liiko go beassá boahtit ja go soamis njávká su. Hjalle buktá ilu su birrasii.

Sosiálahálddahus lea maiddái stáhta ruhtavehkiin oastán relaxbolstariid buot gieldda vuorasiid orohagaide. Bolstarat addá buoriveadjima geavaheaddjai muossáneami musihkka ja doarggisteami bokte. Bolstaraat leat šaddan oalle bivnnuhat ja muhtumat leat ieža oastán dakkára.

Mannan geasi bodii Tornedalsteahter min guossái. Čájálmas lea suohtas ja min orrut liiokjedje dasa. ■

Sanni Bohm čohkká ovttas Hjalle pudeliin mii lea orrun Mysinges dan rájis go leai 10 vahkkosaš.

Teahter meängillii ja ruotagillii

Teaksta: Linnea Rehnblom, dássejodiheaddji sosiálhálddahusas

Ovttasbarggu bokte Tornedalsteahteriin lea min sierra orrumat fállan teahterčájálmasaid meängillii ja ruotagillii. Geasselobibargi nuorat leat ovttas teahter-jodiheadjjiin Gudrun Skogsbergiin čállán erenomáš muitalusa, dan sii geasi áiggi čájehedje buot sierra orrunbáikkiin.

Stáhta ruhtavehkiin ráhkaduvvui enetárvu geavahedjiide ovttas Tornedalsteahteriin guhte sáhtii barggahit gieldda gasselobi nuoraid. Golbma buori bohtosa buori ovttasbarggu!

Mii ovdasmorrašis atnit lea dehálaš kultuvrralaš bijuid ordnet vai min vuorasiin leat ávkkálaš beaivvit. Go dat dahkkojit ovttas earáiguin main lea máhttu kultuvrras de dat lihkostuvvá bures. Mii sávvat enet ovttasbargguid mat leat buorit sihke vuorrasiidda ja nuoraide. ■

Buohkain leai suohtas, sihke nuorain ja geavahedjjiin. Lávddi alde ledje: Helmi Virtanen, Antti Virtanen ja Simon Korpi. Bihtá namma leai Nyt otama semesti!

Kulttuuri meän vanhankotissa

"Kunka hauska kesä meilä on ollu täälä Glántanilla"

Teksti: Annely Roosimägi, yksikönjohtaja Minuriteetikieliasumispaikka Glántan

Meän käyttäjät on saahnet nauttia kauhniista ilmasta, syöhnet makeasti juurtkyppiä ja toortta, seurustelhet keskenhääns ja henkilökunnan kans. Met olema juhline johanusta ja pitähne kesäjuhlat, palonkit, hyvä ruoka ja juoma seurassa.

Juhlitten lisäksi on ollu eri aktiviteettiä niinku kukitten kylväminen ja kasteleminen pihala. Met olema kans kylvähnet omia juurtkyppiä, käyhnet kävelemässä eli vain istunhet ulkona kaffistelemassa. Meilä on käyttäjii joka tykkävät leipoa, niin siksi on tullu pullia ja leipä aika laila. Ja net jokka ei ole haluhnet olla ulkona on esimerkiksi pelahnet yatzya eli kuuntelhet mysikkiä.

Aukystissä tarjothin syyrströmminkiä ja mitä siihen kuulu. Kesä loputethin hotelliaamuruala.

Met olema havahnet ette meän käyttäjät tykkävät toortasta! Kukapas ei ☺? Niin nyt meilä oon uusi tapa. Pyhinä, jonku kerran kuussa, leivoma toortan yhdessä käyttäjitten kansa. Net jokka haluavat saava olla myötä. ■

Glántanin asukkailla on ollu tapahtumarikas kesä. Monen monta toortta tuli leivotuksi! Kesäjuhla koristethin palonkilla ja käyttäjät söit hyvä ruoka ja juoma.

Nauttia valkean eessä Videgårdenissa

Teksti: Anita Närvä ja Ingegerd Hetta, yksikönjohtajat

Met olema kauhean kiitolisia meän aukitakasta missä saatama tehdä valkean kylmän vuenaijan aikana. Se anta tosi nauttimista tyhä istua valkean eessä ja ajatella ittänsä muuale vähäksi ajjaksi.

Met leivoma useasti ja yhdessä käyttäjitten kansa, semmosta mitä net ennen on leiponhet. Toortta tarjothan ussein. Met yritämmä löytä syitä juhlimishen niin ussein ko maholista.

Pelitten pellaaminen, yhteislaulu ja pallopelit on hyvin tykätyt kaikile.

Meilä on fiini ulkoympärystä ja passama pääle olla ulkona niin paljon ko maholista. Iltapäivän kaffinkeittäminen ulkona on mitä parasta. Ja mikä kaffi sitten!

Tänä vuona ilmat annoit meän syä syyrströmminkin ulkona. Meilä oli meinki syä syyrströmminkiä vielä kerran sillä malliila, mutta sen tehtin sisälä. ■

Kaffinkeittäminen ja krillaus ulkona on tykätyt hommat Videgårdenilla.

Pyytelikoira Hjalle anta iloa Mysingessä

Teksti: Anne Sjöbro, yksikönjohtaja

Mysingessä tapahtu kaikenlaista ja met tehdä aina jotaki meän kauhniissa ulkoympärystässä. Varsin ko aurinko näky met istuma ulkona nauttimassa. Viimi kesänä vietimä Mysingen 10-vuotisjuhla. Silloin laitethin toorttajuhlat!

Ennen pantemitä meilä oli yhteisiä aktiviteettiä vähintäns kahesti viikossa. Mutta pantemin syystä joka osastolla oli omat aktiviteetit. Met olema tansanhet, maalahnet ja pysslanhet, kattonhet filmiä, pelahnet bowlinkiä, pitähnet jymnastiikkiä, ottanhet yhteisiä kävelyjä, tuukanhet finisti pääsiäisen päiväruan, istunhet keväaurinkossa, juhlinet kansalispäivä toortala ja pitähnet hyvälä ilmala yhteisen krillijuhlan ulkona.

Meilä on villin fiini ulkoympärystä. Sieltä löytyy hyviä kävelyteitä ja varsin ko aurinko näyttä ittensä meän käyttäjät istuvat ulkona nauttimassa.

Tavalisitten hommitten lisäksi satsathan hyvinvointhin ja elämänhyväksi. Pyyteli Hjalle on ollu Mysingessä 10 viikon ikäsestä asti. Se on harjantunnu meän vanhoile ja trivastu ko se pääse käyhmän kylässä ja sitä pyhithän. Hjalle levittää iloa. Sosiaalihallinto on valtion varoitten avula ostanu relaxpolsterit kaikkiin kunnan vanhankothin. Polsteri levittä hyvinvointia käyttäjille rauhottavan mysikin ja äärisemisen kautta. Polsterista on tullu hyvin tykäty ja jokku on hankkinet omat.

Kesälä Tornionlaakson Teatteri kävi täälä. Näyttely oli hauska ja meän asukhat tykähthin siitä. ■

Sanni Bohm istuu Hjalle-pyytelikoiran kans joka on asunu Mysingessä siitä asti ko oli 10-viikon vanha.

Teatteri meänkielelä ja ruottiksi

Teksti: Linnea Rehnblom, kvaliteettijohtaja sosiaalihalinto

Yhteistyössä Tornionlaakson Teatterin kans meän vasitut asumapaikat on tarjonhet käyttäjille teatterinäyttelyn meänkieleksi ja ruottiksi. Luvanaikhainen nuori työväki on yhdessä teatterijohtaja Gudrun Skogsbergin kans vasitusti kirjottannu muisteluksen, jokka het kesän aikana esittävä kaikissa vasituissa asumapaikoissa.

Valtion varoila käyttäjät sait lisäarvoa yhdessä Tornionlaakson Teatterin kans joka vuorosthans saattoi otta työhin kesäluvala olevia kunnan nuoria. Kolme kärkestä löynissä hyvän yhteistyön kautta!

Met jokka olema vanhoittenhoijossa piämä kulttuuriaktiviteetit tähelisennä ette meän vanhoitten arkipäihvin lisähän merkitystä. Ko sen teke yhteistyössä kulttuurin asiantuntijoitten kans niin se lykästy hyvin. Met toivoma saa lisä yhteistyötä joka hyöty niin kunnan nuorile ko vanhoile. ■

Kaikila oli hauska, niin nuorila ko käyttäjillä. Seenin päälä seiso Helmi Virtanen, Antti Virtanen ja Simon Korpi. Kappalhen nimi oli Nyt otama semesti!

Kivaa kulttuuria palveluasumisen yksiköissä

"Miten ihana kesä meillä on ollut täällä Glántanissa"

Teksti: Annely Roosimägi, yksikönpäällikkö, vähemmistökielisten asuntola Glántan

Asukkaamme ovat saaneet nauttia kauniista säästä, herkutella mansikoilla ja kakulla, seurustella keskenään ja henkilökunnan kanssa. Olemme viettäneet juhannusta ja järjestäneet kesäjuhlan ilmapallojen sekä hyvän ruoan ja juoman kera.

Juhlien lisäksi meillä on ollut erilaista toimintaa, olemme esimerkiksi istuttaneet ja kastelleet kukkia pihalla. Olemme myös kasvattaneet omia mansikoita, käyneet kävelyillä tai vain istuneet ulkona ja juoneet kahvia. Meillä on muutamia asukkaita, jotka rakastavat leipomista, joten pullaa ja leipää on ollut tarjolla usein. Ne, jotka eivät ole halunneet olla ulkona, ovat esimerkiksi pelanneet yatzya ja kuunnelleet musiikkia.

Elokuussa kaikille halukkaile tarjottiin hapansilakkaa lusukkeilla. Kesä päätettiin hotelliaamiaiseen! Olemme huomanneet, että asukkaamme pitävät todella paljon kakuista. Mutta kukapa ei pitäisi ☺? Niinpä meillä on nyt uusi perinne. Sunnuntaisin, muutaman kerran kuukaudessa, leivomme kakun yhdessä asukkaiden kanssa. Kaikki halukkaat pääsevät mukaan. ■

Glántanin asukkailla on ollut tapahtumarikas kesä. Monta kakkua on kadonnut parempiin suihin! Kesäjuhla koristeltiin ilmapalloilla, ja asukkaat saivat hyvää ruokaa ja juomaa.

Tunnelmaa tulen äärellä Videgårdenissa

Teksti: Anita Närvä ja Ingegerd Hetta, yksikönpäälliköt

Olemme erittäin kiitollisia takastamme, johon voimme syyttää tulen kylmänä vuodenaikana. Sen edessä on tunnelmallista istua hetki ja haaveilla.

Leivomme paljon ja myös yhdessä asukkaiden kanssa sellaista, mitä he ovat leiponeet aiemmin. Kakkua on tarjolla usein. Yritämme keksiä jotain juhlittavaa aina kun mahdollista. Kaikki pitävät erityisesti pelien pelaamisesta, yhdessä laulamisesta ja pallopeleistä. Meillä on viihtyisä piha ja siksi olemmekin ulkona mahdollisimman paljon. Iltapäiväkahvien keittäminen ulkona on parasta, ja kuinka hyvää kahvia silloin saadaankaan!

Tänä vuonna sää mahdollisti myös hapansilakan syömisen ulkona. Suunnitelmiin kuuluu toinenkin tilaisuus sydä hapansilakkaa, mutta se järjestetään sisätiloissa. ■

Kahvin keittäminen ja grillaaminen ulkona ovat suosittuja puuhia Videgårdenissa.

Villakoira Hjalle ilahduttaa Mysingessä

Teksti: Anne Sjöbro, yksikönpäällikkö

Mysingessä tapahtuu aina jotain, ja hyödynnämme mahdollisimman paljon viihtyisää pihaamme. Heti kun aurinko nousee, istumme ulkona ja nautimme. Viime kesänä juhlimme sitä, että Mysinge täytti 10 vuotta. Silloin järjestimme juhlat, joissa oli kakkua ja kuplivia! Ennen pandemiaa meillä oli yhteistä toimintaa vähintään kaksi kertaa viikossa. Pandemian alettua jokaisella osastolla oli omaa toimintaa. Olemme tanssineet, maalanneet ja askarrelleet, katselleet elokuvia, keilanneet, voimistelleet, käyneet yhteisillä kävelyillä, kattaneet hienon pöydän pääsiäislounaalle, istuneet ulkona kevätauringossa, juhlineet kansallispäivää kakun kera ja järjestäneet yhteisen kesäisen grillijuhlan ulkona kauniissa säässä.

Meillä on todella upea piha. Siellä on hyviä kävelyreittejä, ja heti auringon näyttäytyessä asukkaamme istuvat ulkona ja nauttivat. Säännöllisen toiminnan lisäksi panostamme myös hyvinvoinnin ja elämänlaadun parantamiseen.

Villakoira Hjalle on ollut Mysingessä kymmenen viikon ikäisestä lähtien. Se on tottunut vanhuksiimme ja viihtyy, kun saa tulla tervehtimään heitä ja olla rapsuteltavana. Hjalle levittää ympärilleen hyväntuulisuutta. Sosiaalihalinto on ostanut valtion avustuksella rentoutumistyynyjä kaikkiin kunnan palveluasumisen yksiköihin. Tyyny lisää asukkaiden hyvinvointia rentouttavan musiikin ja värinän avulla. Tyynyistä on tullut erittäin suosittuja, ja jotkut ovatkin hankkineet itselleen oman tyynyn.

Viime kesänä luonamme vieraili Tornionlaakson Teatteri. Esitys oli hauska ja asukkaamme pitivät siitä kovasti. ■

Sanni Bohm istuu yhdessä villakoira Hjallen kanssa, joka on asunut Mysingessä kymmenen viikon ikäisestä lähtien.

Teatteria meänkielellä ja ruotsiksi

Teksti: Linnea Rehnblom, sosiaalihalinnon laatupäällikkö

Palveluasumisen yksiköt kutsuivat yhteistyössä Tornionlaakson Teatterin kanssa asukkaat teatteri-esitykseen, joka esitettiin meänkielellä ja ruotsiksi. Kesätöissä olleet nuoret kirjoittivat yhdessä teatteriohjaaja Gudrun Skogsbergin kanssa tarinan, jonka he esittivät kesällä kaikissa asumisyksiköissä.

Asukkaille luotiin lisäarvoa valtion varoilla yhdessä Tornionlaakson Teatterin kanssa, joka puolestaan pystyi työllistämään kesäksi nuoria Kiirunasta. Hyvällä yhteistyöllä saatiin kolme kärkestä yhdellä iskulla! Me vanhustenhoidossa pidämme tärkeänä, että mukana on kulttuuriin liittyvää toimintaa, jotta vanhusten päiviin saadaan lisää mielekkyyttä. Kun se tapahtuu yhteistyössä kulttuurin asiantuntijoiden kanssa, lopputulos on erittäin onnistunut. Toivomme lisää yhteistyötä, josta hyötyvät sekä kunnan nuoret että vanhukset. ■

Kaikilla oli hauskaa, niin nuorilla kuin asukkaillakin. Lavalla olivat Helmi Virtanen, Antti Virtanen ja Simon Korpi. Näytelmän nimi oli Nyt otama semesti!

Gymnasieeleverna fick testa på att göra upp eld, släcka bränder med brandsläckare och brandfilt, ge hjärt- och lungräddning och första hjälpen.

Ungdomar tränades för nödlägen under krisberedskapsveckan

Under årets krisberedskapsvecka fick gymnasieungdomar lära sig att klara sig själva och hjälpa andra i krislägen. Arrangemanget var ett samarbete mellan Lapplands Gymnasium, Försvarsmakten och Kiruna kommun.

Text och foto: Ulrika Isaksson

Det var en solig höstdag i slutet av september som gymnasielever samlades för att lära sig mer om att göra upp eld, släcka bränder med brandsläckare och brandfilt, ge hjärt- och lungräddning och första hjälpen samt orientera sig i terrängen och fastställa egen position för att kunna tillkalla hjälp

– En utbildad person kan bidra till att stärka samhällets krisberedskap genom att den inte kommer att behöva samhällets eller medborgarnas hjälp med att hantera nödsituationer. Tvärtom kan den hjälpa andra och därigenom göra samhället robustare, säger Anders Karlsson vid miljö- och byggnadsförvaltningen.

Ungdomarna hade också efter utbildningen grundläggande kunskaper om hur samhällets krisberedskap fungerar och om den enskildes ansvar för sin egen säkerhet. Deltog gjorde även Maria Jontén från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

– Att bygga Sveriges beredskap börjar med just det här, att öka var individs eget engagemang i det lilla där vi har många erfarenheter från exempelvis pandemin. Krisberedskapsveckan uppmärksammade också våra skyddsvärden, exempelvis Sveriges frihet och självständighet, och hur var och en av oss kan bevara värdena genom våra vardagshandlingar, säger Maria Jontén. ■

Maria Jontén från MSB och Trond Olofsson vid räddningstjänsten i Kiruna övervakade övningarna.

Öka din motståndskraft - krisberedskapsveckan

Krisberedskapsveckan är en årlig informationskampanj som ska öka människors motståndskraft inför samhällskriser och ytterst krig. Det finns tre återkommande mål med Krisberedskapsveckan:

- att fler privatpersoner reflekterar över hur de kan lösa vardagen vid kris och krig
- att fler privatpersoner skaffar sig en egenberedskap
- att den lokala riskkommunikationen utvecklas.

Krisberedskapsveckan fortsätter alltså att signalera huvudbudskapet att varje människa är en viktig resurs i vårt lands samlade förmåga att möta olika hot. Läs mer hos: msb.se/krisberedskapsveckan

TIPS: Se MSB:s youtube-film *Så är du en del av Sveriges beredskap – ett samtal om demokrati*

Missa inte utställningen om demokratin genombrott i Kiruna!

Text: Malin Rolund och Clara Nyström

I november bjöd Kiruna kommun in allmänheten till Kristallen. Flera olika aktiviteter, alla relaterade till demokratin firande, genomfördes. Bland annat hölls föredrag kring demokratin utveckling och tillämpning i dag. Kommunen lanserade också den nyproducerade animerade filmen *Vad händer med min röst?* skapad av Magnus Fredriksson.

Filmen vänder sig till alla som vill bättra sina kunskaper om hur röstprocessen vid val går till, med fokus på det kommunala valet. Vad händer med din röst när från ögonblicket då du placerar valsekeln i lådan till verksamhet du tar del av. Filmen ger svaren du behöver!

I infohörnan i Kristallen visas också en utställning om demokratin genombrott i Kiruna. Här får du bland annat lära dig mer om rösträttens betydelse för det nya samhället och om Kirunaföreningar som kämpade för den kvinnliga rösträtten. Utställningen tas ned i januari 2022. Så passa på att lära dig mer om hur kommuninvånarna kämpade för demokratin. ■

Du hinner fortfarande besöka utställningen som har fokus på demokratirörelsen i Kiruna. Hjärnan bakom den är kommunantikvarien Clara Nyström och till sin hjälp har hon haft kommunikatören Moa Strålberg. Foto: Ulrika Isaksson

Demokratin 100 år

- ett jubileum för allmän och lika rösträtt

I år är det hundra år sedan som allmän och lika rösträtt infördes i Sverige. Kvinnor fick då rösta för första gången. Rätten att rösta i riksdagsvalet föregicks av en ihärdig kamp där rösträttsrörelsen hade varit aktiv i hela landet, så även i Kiruna, och flera föreningar här hade den allmänna rösträtten på agendan.

Text: Clara Nyström

Denna politiska reform ses som demokratin definitiva genombrott i Sverige. I de kommunala valen hade kvinnorna redan rösträtt förutsatt att de var myndiga, ogifta och hade inkomst över en viss nivå. Den allmänna och lika rösträtten som infördes 1921 innebar att varje medborgare över 23 år hade en röst vardera.

En av de föreningar som var verksam i Kiruna var Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt, LKPR, genom dess Kirunaavdelning. Föreningen bildades 1906 men lades ned efter några år "på grund av lokala svårigheter". Men den 9 februari 1913 startade föreningen upp igen på initiativ av lärarinnan Ester Holm som också blev dess ordförande. Det var framför allt lärarinnor som var aktiva medlemmar och en av

dem var den kända Lina Hjort. Föreningen var mycket aktiv med flera styrelsesammanträden per år, offentliga möten, aftonunderhållning och föreläsningar om rösträttsfrågan.

Föreningens medlemmar samlade in namnunderskrifter till en masspetition om kravet på kvinnlig rösträtt. Namnsamlingen resulterade i 351 454 underskrifter från hela Sverige som lämnades till riksdagen 1914. 7 409 av namnen kom från Norrbotten, ett högt resultat jämfört med Västerbottens 3 859. Kirunas kvinnor var mycket aktiva och här skrev 1 940 av dem under.

Lär dig mer genom att besöka utställningen där det även går att se hur många röster Kirunaborna hade i de kommunala valen.

Namninsamling kvinnlig rösträtt

Scanna qr-koden för att se om någon av dina släktingar skrev under namnsamlingen.

Film om röstprocessen

Kiruna kommun har tagit fram en film om den kommunala röstprocessen. Scanna qr-koden för att se filmen.

Ja, må den leva! är en utomhusutställning som visades runt om i Sverige under 2021. Utställningen berättar historien bakom beslutet om allmän och lika rösträtt som togs för precis 100 år sedan, en berättelse om folkrörelser och politiker som format vår demokrati.

Stefan Sydberg, andre vice ordförande i kommunstyrelsen, invigde utställningen Ja, må den leva! som besökte Kiruna i somras. Foto: Moa Strålberg

Har du förslag på aktiviteter eller andra saker som borde finnas på Kiruna stadsbiblioteks ungdomsavdelning i Aurora? Mejla gärna malene.jensen@kiruna.se

Mer plats för unga i Kirunas nya stadsbibliotek

Under våren och sommaren 2022 flyttar biblioteket till sina nya lokaler i Aurora Kultur & Kongress. En nyhet är att ungdomsavdelningen kommer att få ett betydligt större utrymme än planerat, med ett eget stort, ljust rum med fönster mot gågatan.

Text: Sanna Barsk

– **Det ger fantastiska möjligheter**, säger Malene Jensen, som tillsammans med Sanna Barsk ansvarar för arbetet gentemot unga på biblioteket.

De två bibliotekarierna har tidigare genomfört ett projekt som handlade om att ta tillvara barns och ungas synpunkter inför biblioteksflytten. Utgångspunkten är densamma i de nya lokalerna, men förutsättningarna blir helt annorlunda. En av de saker som ungdomarna önskade sig var just ett eget rum utan vuxna med bra sittplatser både för

studier, inspiration och för avkopplande läsning. Det blir verklighet nu. En stor del av arbetet gentemot unga kommer att vara att erbjuda ett spännande och varierat programutbud.

– Bibliotek är en viktig mötesplats och ingenting utan sina besökare. Utbudet av aktiviteter och föreläsningar för unga har inte varit det bästa, särskilt inte nu under pandemin. Om den som läser det här själv har en idé om vad vi kan fylla våra lokaler med blir vi superglada om hen hör av sig! avslutar Malene. ■

I väntan på flytten till de nya lokalerna i Aurora kultur & kongress har många av de ungas idéer genomförts på nuvarande stadsbiblioteket. Studieplatser, tydligare skyltning och en svart tavelvägg är några av de sakerna.

Sagostunder på minoritetsspråk

Under hösten arrangerades sagostunder på minoritetsspråken meänkieli, finska och nordsamiska på Kiruna stadsbibliotek. Först ut var de samiska sagostunderna som hade premiär en regnig kväll i september. Sagoläsaren var Anna Inga, som dagtid arbetar som pedagog på Sameförskolan i Kiruna.

Text: Malene Jensen

– **Det här är något som vi länge** velat erbjuda på biblioteket. Sagostunder på svenska har vi haft i många år, men att kunna arrangera sagostunder på minoritetsspråken är nytt för oss, säger Sanna Barsk, som är barn- och ungdomsbibliotekarie på Kiruna stadsbibliotek.

Sagostunderna utgjorde den avslutande delen i ett projekt som drevs med medel från Kulturrådet. Projektets syfte var att förbättra barn- och ungdomsverksamheten på stadsbiblioteket med utgångspunkt i de åsikter och önskemål som tidigare förts fram från barn, unga och småbarnsföräldrar.

– Tidigare under året har vi gjort om ungdomsavdelningen, skapat en pysselhörna på barnavdelningen och köpt in teknik för att genomföra digitala program för barn och unga. Och under hösten har huvudfokus varit sagostunderna, säger Sanna Barsk.

Suvi Puolakka har hållit sagostunderna på både sitt modersmål meänkieli och på finska. Hon har arbetat som språklärare och är sångare i bandet Narrow Neck. För henne var det naturligt att låta sången ta plats under sagostunderna.

– När vi flyttade till Sverige blev jag och mina barn del av en språklig minoritet. Som finsktalande ställdes jag inför vad det innebar. Vad är språk, vad är identitet, och vad kan och vill jag göra för att behålla kontakten med vårt språk och vårt ursprung?

Ett av bibliotekets lagstadgade uppdrag är att i sin verksamhet särskilt prioritera de nationella minoriteterna.

– Språkvitalisering är ett viktigt uppdrag för biblioteket. Alla barn har rätt att kunna ta del av kultur och litteratur på sitt eget modersmål och på det språk deras föräldrar och far- och morföräldrar pratar. Hemmavid kan stärkandet av språket börja med det lilla - en sång, ett samtal, en delad lästund. Vi hoppas att sagostunderna ska göra det möjligt för fler att hitta till litteraturen, och därigenom hitta ingångar in i språket, säger Sanna Barsk.

Projektet avslutades formellt i november, men målsättningen är att arrangemang på minoritetsspråken ska vara en självklar del av bibliotekets ordinarie programutbud. ■

Under hösten har barn fått höra sagor på minoritetsspråken. Foto: Ulrika Isaksson

Tack till företag och föreningar som engagerat sig och hjälpt till att möjliggöra aktiviteterna!

Det är roligt att göra saker tillsammans!

Text och foto: Sofia Lagerlöf Määttä

Kultur- och utbildningsförvaltningen har med medel från Socialstyrelsen under sommarlovet och höstlovet erbjudit avgiftsfria aktiviteter till barn och unga i åldern 6–15 år bosatta i kommunen. Pandemin med restriktioner satte begränsningar, men under loven har deltagarna bland annat kunnat prova på yoga, att skapa sitt eget datorspel, bowlva, spela minigolf, bada i simhallen, spela A-traktorbingo, delta i fotbollsskola och dramaworkshops. Det anordnades även bussresa från Vittangi så att byabarnen kunde ta del av aktiviteterna inne i stan.

För att få veta vilka aktiviteter som är på gång, håll utkik på kiruna.se/ungikiruna

Vittangibarnen passade på att uppleva vad staden har att erbjuda.

Ny lekplats i Kurravaara

Text och foto: Clara Nyström

Hurra äntligen är den här! Efter stort engagemang från Kurravaaraborna med en namninsamling blev det sent 2018 klart att det skulle bli en ny kommunal lekplats i byn. Leksugna Kurravaarabarn får äntligen tillgång till en balansbana, kompisgunga, två rutschkanor, gungdjur och klätterställning. Där finns något för alla åldrar!

Norrbottens landshövding Lotta Finstorp, statsrådet Matilda Ernkrans, Tysklands förbundsresident Frank-Walter Steinmeier, presidentfrun Elke Büdenbender och kungen i glatt samtal med kommunalrådet Gunnar Selberg.

Statsbesök i Kiruna

Innovation, hållbarhet och demokrati stod på agendan när den tyska förbundsresidenten Frank-Walter Steinmeier kom till Kiruna på statsbesök med sin fru, landshövdingen, kungen och drottningen.

Text: Ulrika Isaksson | Foto: Åke Jönsson | Källa: Länsstyrelsen i Norrbotten, LKAB

Besöket inleddes på Esrange Space Center. Rymdbasen bedriver nationell och internationell forskning och sedan länge samarbetar tyska och svenska rymdaktörer.

Färden gick sedan vidare till Kristallen, där kommunalrådet Gunnar Selberg och kommunfullmäktiges ordförande Stefan Sydberg tog emot. Länsstyrelsen bjöd sällskapet på lunch i entréhallen. Lisa Dantoft, Johan Andersson och Kurt Esko bjöds in till lunchen av landshövdingen. Det var ett specifikt önskemål från de tyska gästerna att få tala med Kirunabor, som berörs av stadsomvandlingen.

– Jag pratade inte med presidenten, men det

var trevligt och roligt att prata med deras följeslagare vid lunchen. De frågade speciellt vad vi tyckte om stadsomvandlingen och vi gav våra personliga åsikter och funderingar kring det, berättar Kurt Esko.

Efter lunchen åkte sällskapet vidare till LKAB, för att ta del av bolagets framtidsplaner gällande omställningen av järn- och stålindustrin för en hållbar framtid.

Syftet med statsbesöket i Kiruna den 9 september var att främja de svensk-tyska relationerna och stärka långsiktiga politiska, ekonomiska, samhälleliga och kulturella förbindelser. ■

Kirunaborna Lisa Dantoft, Johan Andersson och Kurt Esko bjöds in till lunchen i Kristallen för att berätta om stadsomvandlingen ur deras perspektiv.

Du känner väl till bibliotekets digitala utbud?

Biblioteket erbjuder inte bara fysiska böcker. Här får du även tillgång till talböcker, e-böcker, ljudböcker, film, tidningar och tidskrifter - helt gratis och utan att behöva resa dig från soffan. Det enda du behöver för att ta del av bibliotekets e-tjänster är ett lånekort och en pin-kod. Välkommen in på närmaste bibliotek så hjälper vi dig!

Text: Sanna Barsk och Anders Pudas

Legimus

Legimus vänder sig till dig som av olika anledningar har svårt att läsa tryckt text. Det kan vara på grund av dyslexi, adhd, synnedsättningar eller andra anledningar. Via Legimus kan du ladda ned talböcker direkt till din dator, surfplatta eller mobiltelefon. Kontakta oss på biblioteket för att få hjälp med att registrera ett användarkonto. Läs mer på: www.legimus.se

Cineasterna

Cineasterna ger dig möjlighet att se strömmande kvalitetsfilm på nätet! Du går in på Cineasterna.se och väljer Biblioteken i

Norrbotten för att se hela utbudet. Du kan titta på upp till fyra filmer per månad på din dator eller i din mobila enhet. Filmerna du lånar är tillgängliga under 48 timmar. Mer information finns på www.cineasterna.com.

Pressreader

Via Pressreader kan du läsa över 7000 tidskrifter och tidningar från 100 olika länder och på 60 olika språk. Här finns bland annat Svenska dagbladet, Aftonbladet, Forskning & framsteg och mycket annat. Med Pressreader-appen kan du gå på in biblioteket, ladda ned de tidningar/tidskrifter du vill läsa och ha full tillgång till dem även hemifrån under 72 timmar. Du kan också komma åt Pressreader direkt i

webbläsaren via bibliotekets webbplats, www.bibblo.se, under rubriken E-tjänster. Tidigare nummer finns arkiverade i upp till 90 dagar. Fin service för dig som gillar att läsa tidskrifter och tidningar!

Biblio

Via Biblio-appen kommer du åt e-böcker och e-ljudböcker hemifrån, som du kan läsa eller lyssna på via din dator, mobil eller surfplatta. Du kan låna upp till 4 böcker/ljudböcker per månad. Läs mer på www.bibblo.se. ■

Nya tjänsteleverantörer hos Gironet

Det händer mycket på tjänsteleverantörssidan. I dag kan du som har Gironet välja mellan följande leverantörer:

Några av de möjligheter som finns med en fiberanslutning:

- Högupplöst tv och on-demandtjänster
- IP-telefoni och dubbelriktad videokommunikation
- Molnlagring av viktig data
- Distansutbildningar via nätet
- Vård- och omsorgstjänster: hemsjukvård med läkare på distans och hemtjänst via internet
- Lärhjälppå distans
- Styrning av det digitala hemmet: larm och smarta produkter i hemmet

Besök gironet.se för att se vilket utbud som passar just dig!

Fasta telefont nätet släcks ned i Kiruna

Det fasta telefont nätet, även kallat kopparnätet, släcks ned i hela Sverige inom de närmaste åren. I större delen av kommunen sker detta redan i maj. Det innebär att du som använder en ADSL-internetanslutning via ditt telejack kommer att stå utan internet. Nu är det hög tid att skicka in din offertförfrågan och beställning till Gironet.

Har du redan en passiv anslutning via Gironet kan du enkelt aktivera den och börja använda bredband, TV och telefoni via någon av Gironets tjänsteleverantörer. Om ditt hus inte är anslutet är det viktigt att du skickar in en offertförfrågan till Gironet så snart som möjligt då planeringen för sommarens fiberutbyggnad är i full gång. Detsamma gäller de företag som påverkas av kopparnätets nedsläckning.

Det rikstäckande beslutet att stänga ned kopparnätet beror på att det inte längre lever upp till dagens behov av driftsäkerhet och kapacitet. Med en egen fiberanslutning via Gironet har du alltid en stabil uppkoppling som inte påverkas av andra användare eller grannar. Gironets fibernät påverkas inte heller av väderförhållanden såsom mobilt bredband kan göra. Fiber är en framtidssäkrad lösning för alla.

På gironet.se hittar du all information du behöver. ■

Upptäck kommunens samlingar

Text och foto: Clara Nyström

Under 2021 har kommunen presenterat månadens föremål, månadens konstverk och månadens bild på vår webbplats. Vi har då lyft ut något ur våra samlingar som vi berättat mer om. Ofta har vi försökt att hålla oss till samma tema såsom vårstädning, kungligt, demokrati, flora, brand och såklart i dessa tider är temat för månaden juletid.

Du hittar mer information på kiruna.se/konstochkulturhistoria

Som december månads föremål lyfter vi fram den äldre av våra två fina slädar. Släden har fina målningar, finsk inskription och märkt med året 1825. Kan en av målningarna föreställa julbocken?

JANUARI

Januaris föremål är Hjalmar Brantings riksdagsstol. Stolen är med i demokratiutställningen i infohörnan. Passa på att se den på riktigt i Kristallen.

MARS

Vårstädning! I mars lyfte vi Torsten Dahlöfs fantastiska fönsterputsningsbild. Foto: Tortsten Dahlöf

APRIL

I april var månadens konstverk Himmel i brand av Ann-Louise Abrahamsson.

MAJ

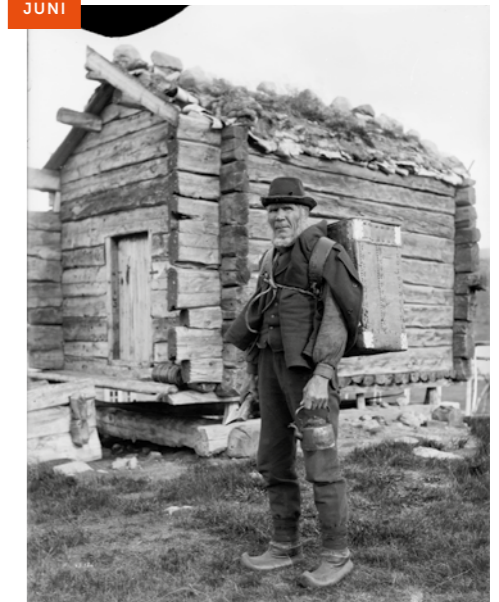
Månaden majs konstverk heter Kiruna dec -69 och är gjord av Björn Blomberg.

JUNI

I juni var månadens konstverk Fjäll av Sten Kauppi.

JUNI

Juni månads bild kom från Borg Mesch-samlingen.

GOD JUL
önskar samlingarna.
Som en liten julklapp bjuder vi på ett kollage över månadens föremål, konstverk och bild.

JULI

Gustav III:s rakskåp var juli månads föremål.

AUGUSTI

I augusti var månadens föremål ett stiligt herbarium.

AUGUSTI

I augusti lyftes Börje Rönnbergs vackra hjortronbild.

Nya vattenmätare installeras

Om du äger en fastighet med kommunal anslutning av vatten så ska denna vara utrustad med vattenmätare så att du kan debiteras för det vatten du använder. En vattenmätare behöver enligt gällande lagstiftning bytas ut med ett visst intervall. För att både du och vi kan vara säkra på att mätaren fungerar som den ska och mäter rätt byter vi till digitala vattenmätare.

Text: Mattias Forsberg och Stina Johansson | Foto: Mattias Forsberg

Tekniska Verken byter ut gamla manuella vattenmätare områdesvis i hela kommunen. Totalt är det över 5600 mätare som ska bytas ut de kommande åren. Även om din mätare fungerar ska den kontrolleras med jämna mellanrum och därför blir det aktuellt för alla att byta till en ny digital mätare. För en vanlig standardvilla är intervallet tio år.

Fördelen med en fjärravläst mätare är att du som kund inte behöver läsa av och rapportera in mätarställningen. Vi hämtar in mätvärdet automatiskt och du faktureras för en faktisk förbrukning och inte en uppskattad förbrukning som tidigare. De gamla mätarna skickas in för kontroll för att säkerställa att korrekt debitering har gjorts.

Om du nyligen har fått en ny digital mätare installerad så behöver du inte skicka in avläsningskortet.

Vattenmätare monterade utan konsol och avstängningsventiler på båda sidor om mätaren är inte en godkänd mätarplats och behöver åtgärdas av fastighetsägaren innan vattenmätaren byts.

Hur ser det ut hos dig?

Inför bytet ska du se över om mätarplatsen är godkänd. VA-huvudmannen, Kiruna kommun, äger vattenmätaren och själva bytet sker kostnadsfritt. Det är dock du som fastighetsägare som ansvarar för att mätarplatsen är lättåtkomlig, att vattenmätaren är monterad i en konsol som fäster ventiler och rör i väggen samt att det finns godkända avstängningsventiler på båda sidor om mätaren. Saknas något av detta behöver du skyndsamt åtgärda bristerna innan mätaren kan bytas. Eventuella åtgärder bekostas av fastighetsägaren.

– Även om mätaren har blivit bytt tidigare så är det inte säkert att mätarplatsen är godkänd idag. Därför måste du kontrollera om din installation i fastigheten är godkänd, säger Henrik Kauppi Brodin, biträdande avdelningschef VA på Tekniska Verken.

Lättare att lokalisera läckor

Det finns krav på hur vattenmätare ska vara utformade och hur ofta de ska bytas. Därför passar Tekniska Verken på att göra en digitalisering när mätarna ändå byts ut. Förutom en mer korrekt debitering för vattenförbrukningen kan vi fånga upp avvikelser i förbrukningen och läckor på ledningsnätet. De nya mätarna är smarta och med hjälp av akustiska sensorer känner de av ovanligt brus i ledningarna. Insamlade data kan sedan användas för att effektivisera arbetet med att lokalisera läckor.

– I och med detta kan vi digitalisera hela vår läcksökningsprocess och detta hoppas vi kommer leda till kortare åtgärdstider, säger Henrik Kauppi Brodin.

När det är dags för dig får du ett brev med information om när, var och hur din mätare ska bytas.

Vem byter mätaren?

Tekniska Verken s römnätstekniker utför bytet av vattenmätaren om mätarplatsen uppfyller ovanstående krav. Behöver platsen åtgärdas kan en VVS-leverantör hjälpa dig. Eventuellt arbete med att iordningställa mätarplatsen kan med fördel samordnas mellan Tekniska Verken och din VVS-leverantör.

– Det vanligaste problemet är att vattenmätaren inte sitter fast i väggen. Det kan verka som att allt är stabilt men när man tar loss den gamla mätaren som suttit där länge kan rören flytta på sig och det blir svårt att få allt på plats igen. Därför är det viktigt att mätaren och ventilerna sitter fast i en konsol på väggen, säger Therese Alsterdal, römnätstekniker på Tekniska Verken. ■

Henrik Kauppi Brodin är biträdande avdelningschef VA på Tekniska Verken och han ser fram emot att dra nytta av de smarta vattenmätarna i arbetet med att lokalisera framtida vattenläckor och göra analyser av förbrukning.

Säkra ventiler

Det är en säkerhet att ha fungerande ventiler inne i ditt hus. Om något händer och det börjar läcka vatten är det viktigt att det snabbt går att stänga inkommande vatten.

Therese Alsterdal är römnätstekniker på Tekniska Verken och är en av dem som byter vattenmätare i fastigheterna. Här byts en analog vattenmätare ut till en digital vattenmätare.

Opålitlig avstängningsventil – så kallad champagnekork. Har du en äldre modell av ventil LK 580, LK 581 eller LK 582 måste den bytas av fackman innan vi kan utföra bytet av vattenmätare. Denna typ av ventil och konsol är inte längre godkänd och har visat sig ha farliga brister i konstruktionen, som kan orsaka omfattande vattenskador vid stängning av ventilen.

SWEDAC ställer krav på byte av vattenmätare och enligt rekommendation från Svenskt vatten ska en mätarplats ha en konsol som består av följande delar: avstängningsventiler före och efter mätaren, en bygel som sitter fast i exempelvis en vägg samt en skjutbar kopplingshylsa (teleskopdel). Detta är den säkraste konstruktionen för mätarplatsen och minimerar skaderisken vid efterkommande mätarbyten.

Återvinn julen!

Det är bara tomten som får sätta allt i samma säck

Under julen blir det extra mycket avfall från dekorationer, presenter och julstök. De flesta av oss har full koll på återvinning, men vad gör man av granen och högarna med inlagspapper? Här har vi samlat information om det vanligaste julavfallet och hur det ska sorteras och återvinnas. Ta hand om avfallet på rätt sätt och låt julen bli en trevlig högtid även för miljön.

Foto: Istockphoto

- Julklappspapper, kartong och wellpapp sorteras som pappersförpackningar på återvinningsstationen.
- Julklappssnören, etiketter, julkulor i plast och glitter läggs i soppsäcken.
- Frigoliten som skyddar varan i kartongen sorteras som plastförpackning.
- Trasig julbelysning, adventsljusstakar, elektronik eller annat med sladd eller batteri sorteras som elektronikavfall på återvinningscentralen.
- Julgranar, tallris och andra grovsopor lämnas på återvinningscentralen.
- Trasiga leksaker med sladd eller batteri, som lyser, rör sig eller låter ska sorteras som elektronikavfall på återvinningscentralen.
- Mindre elektronikavfall kan lämnas i EL:IN-skåpen som finns på Ica kvantum och Stora Coop i Kiruna.
- Alla förpackningar av metall, glas, papper, plast samt tidningar lämnas på återvinningsstationen. Platta till och vik ihop kartonger och andra pappersförpackningar så mycket som möjligt innan du lämnar dem i behållaren.
- Glödlampor och batterier är farligt avfall och ska lämnas i batteri- och glödlampsholkar eller på återvinningscentralen. Du kan även lämna detta i EL:IN-skåpen.

- Aluminiumfolie, folieformar och ischokladformar, konservburkar och andra metallförpackningar lämnas på återvinningsstationen.
- Skinkspad och fett ska inte hållas ut i avloppet, det stelnar snabbt och kan sätta igen dina ledningar. Hantera olja, fett och skinkspad precis som övriga större mängder fett, håll det i en tät brännbar förpackning och släng det i soporna. Använd vår praktiska miljötratt som du enkelt skruvar fast på en PET-flaska.
- Värmeljuskoppar sorteras som metall på återvinningscentralen. Det gör inget om det finns stearin kvar, men vill du vara extra duktig - ta bort den lilla metallbiten som håller fast vecken. Då kan aluminiumet lättare sorteras rätt när metallen tas om hand.
- Återanvändning och återbruk är ett toppenval! Så länge som något kan användas är det ingen sopa. Det du inte längre behöver kan till exempel lämnas in till Bumerangen/ÅVC-återbruket.

Några tips när det gäller julmaten för att minska matsvinn:

- Planera vad du ska handla i förväg, gör en inköpslista.
- Beräkna mängden mat, så att det inte blir så mycket över. Sätt fram lite i taget för att minimera matsvinnet.
- Inför en "ät snart-hylla" i kylskåpet.
- Ta vara på matresterna i stället för att slänga dem. Matrester är en fantastisk resurs i vardagen. Frys in dem, ta med matlåda till jobbet eller servera en härlig buffé av veckans rester till middag.
- Undvik att lägga för mycket mat på tallriken, så du slipper slänga det du inte orkar äta upp.

Vi önskar alla en god och hållbar jul!

Nya priser för friköp

Text: Madelein Keskitalo

Priset för vissa friköp av tomträtter ändrades av kommunfullmäktige i juni. Det finns möjlighet att friköpa en tomträtt. Kiruna kommuns regler för friköp av tomträtter avseende småhus och fritidshus innebär i och med beslutet att försäljningspriset uppgår till 50 procent av marktaxeringsvärdet vid

försäljningstillfället för privatpersoner och dödsbon. För övriga juridiska personer uppgår priset till 100 procent av marktaxeringsvärdet. För industritomter gäller annan taxa. För fastigheter avsedda för handel görs en värdering för att bestämma friköpspriset. ■

Är du intresserad av att friköpa din tomträtt eller har frågor gällande din tomträtt kan du kontakta tillväxt- och exploateringsenheten på e-postadress: mex@kiruna.se

Det här är en tomträtt

Tomträtt är en form av nyttjanderätt, alltså rätt att använda ett markområde. Som tomträttsinnehavare har du ungefär samma rätt att nyttja marken som en ägare till en fastighet. Skillnaden är att du inte äger fastigheten, utan du hyr den genom tomträttsavtal. Regler kring tomträtt finns i Jordabalken kapitel 13. Tomträttsinnehavaren betalar en årlig avgift till fastighetsägaren, det vill säga kommunen. Avgiften kallas tomträttsavgäld och bestäms utifrån markens taxeringsvärde. Avgälden justeras normalt vart tionde år.

- För friliggande småhus är avgälden 1,5 procent av marktaxeringsvärdet, med ett maxtak på 1 530 kr/år.
- För kedjehus är avgälden 1,5 procent av marktaxeringsvärdet, med ett maxtak på 1 350 kr/år.
- För parhus är avgälden 1,5 procent av marktaxeringsvärdet, med ett maxtak på 900 kr/år.
- För fritidshus är avgälden 1,75 procent av marktaxeringsvärdet.
- För flerbostadshus är avgälden 1,5 procent av marktaxeringsvärdet.

En tomträtt värderas på samma sätt som en fastighet och du kan belåna den. Tomträttsinnehavaren kan inte säga upp tomträtten, men man kan sälja den om man vill. Överlåts tomträtten genom till exempel försäljning, bodelning eller att någon avlider, ska en kopia på överlåtelsehandlingen skickas till kommunens tillväxt- och exploateringsenhet:

Kiruna kommun
Tillväxt- och exploateringsenheten
981 85 Kiruna
eller på e-post: mex@kiruna.se

Foto: Ulrika Isaksson

Tomter till nya stadskärnan

Text och foto: Madelein Keskitalo och Marius Mathisen

Kiruna kommun är med sina 20 000 kvadratkilometer Sveriges största kommun till ytan. Av denna mark äger kommunen mindre än en procent. Största markägare är svenska staten med cirka 80 procent av markytan. Det råder i dag en stor efterfrågan på mark för olika ändamål i Kiruna. Framför allt på småhustomter i Kiruna tätort.

Under hösten 2021 har 20 småhustomter i den nya stadskärnan släppts till kommunens tomtkö. Vid fyra tillfällen har intresserade fått chans att se området. Sista svarsdag för intresseanmälan var i oktober och kommunen arbetar nu med att fördela tomterna. Tomterna är redo att bebyggas under 2022 respektive 2023.

Kommunen arbetar även med utveckling av småhustomter bland annat i Jukkasjärvi och Tuolluvaara och dessa bedöms i dagsläget kunna släppas till tomtkön inom en femårsperiod.

Intresserade har varit på plats och tittat på de nya tomterna vid fyra tillfällen.

Ny prismodell

På kommunfullmäktige den 24 maj 2021 fastställdes en ny prismodell för köp av småhustomter i Kiruna tätort, Jukkasjärvi, Svappavaara och Vittangi. Priset bestämdes till 500 kronor per kvadratmeter tomtyta. På övriga orter bestäms tomtpriset för varje objekt. Utöver kostnaden för tomten tillkommer fortsatt kostnader för lagfart, bygglov, VA-anslutning med mera.

DAVVISÁMEGIELLII

Eananopmodagat odđa gávpotguovddáži

20 000 duhát njealjádasilomehteriin lea Giron gielda stuorimus Ruotas. Dain eatnamiin oamasta gielda unnit go ovtta proseantta. Stuorimus eananeaiggát lea Ruota stáhta guhte oamasta 80 proseantta eatnamiin. Odne lea ollu gáibádušat Gironis eatnamiidda iešgudet doaimmaide. Erenoamážit viessotomttaide gávpoga guovddáži.

Čakčat 2021 leat 20 viessotomtta miedihuvvon gávpotguovddáži gieldda tomttaráidduš. Njeallje hávi leat berošteaddjit beassan oaidnit guovllu. Maŋemus vástidanbeaivi beroštupmái leai golggotmánus ja gielda bargá dál juohkimiin daid tomttaid. Tomttain sáhttet álgit hukset jagiin 2022 ja 2023.

Gielda bargá maiddáí smávvaluidtomttaid ovddidemiin earret eará Čohkkirasas ja Duolluváris ja dál árvvoštallu daid sáhttit luoitit tomttaráidui vida jagi siste.

Teaksta: Madelein Keskitalo ja Marius Mathisen | Jorgaleapmi/översättning: John Utsi

MEÄNKIELELÄ

Tontit uuthen kaupunkinsentryihin

Kierunan kunta on 20 000 kvatraattikilomeeteriä ja on aluveelisesti Ruottin issoin kunta. Tästä maasta kunta omista vähemän ko prosenttin. Isoin maanomistaja on ruottin valtio, sillä on 80 prosenttia maasta. Tänäpäivänä Kierunassa on iso kysyntä maasta erhin tarkotukshin. Ennen kaikkia kysythän pikkutalontonttia Kierunan kaupunkissa.

Syksyn 2021 aikana on päästetty 20 pikkutalontonttia uudessa kaupunkinsentrymissä kunnan tonttijohon. Innostunheila on ollu 4 maholisuutta saa nähä aluvetta. Viiminen päivä ilmotta intressiä oli oktuuperissa ja kunta teke nyt työtä tontin jakamisessa. Tonthin saapi alkaa rakentahan vuosi 2022 ja 2023.

Kunta katto kans pikkutalontonttia Jukkasjärvessä ja Tuolluvaarassa ja tänäpäivänä uskothan ette net päästethän tonttijohon viien vuojen sisäle.

Teksti: Madelein Keskitalo ja Marius Mathisen | Käännös/översättning: Birgitta Rantatalo
Tarkistajat/granskare: Holger Torneus ja Sören Fjällborg

SUOMEKSI

Tontteja uuteen keskustaan

Kiirunan pinta-ala on 20 000 neliökilometriä, mikä tekee siitä pinta-alaltaan Ruotsin suurimman kunnan. Kunta omistaa tästä maasta alle prosenttin. Suurin omistaja on Ruotsin valtio, joka omistaa maa-alasta noin 80 prosenttia. Maata tarvitaan tällä hetkellä Kiirunassa paljon eri käyttötarkoituksiin. Erityisen kova kysyntä on omakotitonteista Kiirunan kaupunkialueella.

Syksyn 2021 aikana kunnan tonttijoonon on laitettu 20 omakotitonttia, jotka sijaitsevat kunnan keskustan alueella. Kiinnostuneille on järjestetty neljä kertaa mahdollisuus tutustua alueeseen. Viimeinen ajankohta ilmoittaa kiinnostuksesta oli lokakuussa, ja nyt kunnalla on työn alla tonttien jakaminen. Tontit ovat rakennusvalmiita vuosina 2022 ja 2023.

Kunta suunnittelee omakotitontteja myös muun muassa Jukkasjärvelle ja Tuolluvaaraan, ja tämänhetkinen arvio on, että ne laitetaan tonttijoonon viiden vuoden kuluessa.

Teksti: Madelein Keskitalo ja Marius Mathisen | Käännös/översättning: Semantix

Luossavaarabacken har blivit en åretruntanläggning

Text: Sofi Unga Jernelöf

I somras kunde Luossavaarabacken för första gången erbjuda besökarna att åka lift upp till toppen, för att njuta av den fantastiska utsikten över Kebnekaismassivet eller för att gå längs de fina stigarna, som Midnattssolstigen.

Det går även att ta med sig sin cykel med liften. Nära toppen startar tre downhillbanor som huvudsakligen är ideellt byggda. Under hösten har förberedelser inför vintersäsongen pågått. När minusgraderna kom drog de nya snökanonerna i gång för att göra backen redo för vintersäsongen.

Det här är Luossavaarabacken

- Anläggningen har tre liftar, en stollift med plats för fyra personer i varje korg, en bygglift och en barnlift.
- Det finns fyra nedfarter och en park med hopp och rails.
- Den totala pistlängden är 2500 meter och fallhöjden är 156 meter.

Den nya sittliften har gjort det möjligt att utöka verksamheten.
Foto: Sofi Unga Jernelöf

DAVVISÁMEGIELLII

Luossavári dearbmi lea dál birrajagi geavaheapmái

Teaksta: Sofi Unga Jernelöf
Jorgaleapmi/översättning: John Utsi

Mannan geasi máhtii Luossavári dearbmi vuosttaš hávi fállat gussiide mánnat lifta mielde bajás čohkkii, návddašit čáppa várddus oainnu Giebmegeáissis dahje válljet vuogas bálgáid maid mielde sáhtte vázzit gaskaijas. Lea maiddái vejolaš váldit mielde sihkkela lifttas. Čohku lahkosis leat golbma downhill-bálgá ja eanaš oassái dát leat dahkkon eaktodáhtolaš bargguin.

Čakčat leamaš ráhkkananbarggut dálveáigái jodus. Go ledje minusceahkit de álge muhtakanuvnnat bargat vai dearbmi lea gárvvis dálveáigái. Odda čohkkkanlifta lea dahkan vejolažžan viiddidit doaimmaid.

Dát lea Luossaváriluohkká

- Báikkis leat golbma lifta, čohkkkanlifta mas lea sadji njealji olbmuid guhtege guores, bygellifta ja mánáidlifta.
- Leat njeallje luohká ja párka mas lea njuikunmielli ja railat.
- Obbalaččat lea luohkká 2500 mehtera ja allodat lea 156 mehtera.

De nya snökanonerna drog igång så fort det blev minusgrader.
Foto: Patrik Broth Wiss

MEÄNKIELELÄ

Luossavaaran rinthen tyyrämätermästä on tullu ympärivuojojen laitos

Teksti: Sofi Unga Jernelöf
Käänös/översättning: Birgitta Rantatalo
Tarkistajat/granskare: Holger Torneus ja Sören Fjällborg

Viimi kesänä Luossavaaran tyyrämätermälä meni ensimmäistä kerta päästä lakhen asti liftilä, missä saatta nauttia mahtavasta näköalasta Kebnekaisen vuoritten yli eli valita kauhna polkuja missä saatta marsia, niinku keskivyoaurinkopolku (midnattsolstigen).

Liftissä mene pitä pyörän myötä. Likelä lake lähte kolme downhillpaana jotka issoimale osale on rakenettu vapaaehtosesti. Syksyn aikana on valmistettu talveksi. Silloin ku kylmäasthet tulit se panthin uuet lumikanunat käynthin valmistahan termän talvisesonkiksi. Uusi istumalifitin on tehny maholiseksi isonta toiminta.

Tämä on Luossavaarantermä

- Laitoksessa on kolme liftiä, toolilifti minne mahtu 4 henkeä joka korhin, sankalifti ja lastenlifti
- On neljä tyyrämätermiä ja parkki missä löyty hypyt ja railsit/relsit.
- Tyyrämätermitten pitus on kaiken kaikkiansa 2500 meeteriä ja putouskorkeus on 156 meeteriä.

Downhillbanor i Luossavaarabacken var nytt för i år.
Foto: Johan Törelid

SUOMEKSI

Luossavaarabackenista on tullut ympäri-vuotinen kohde

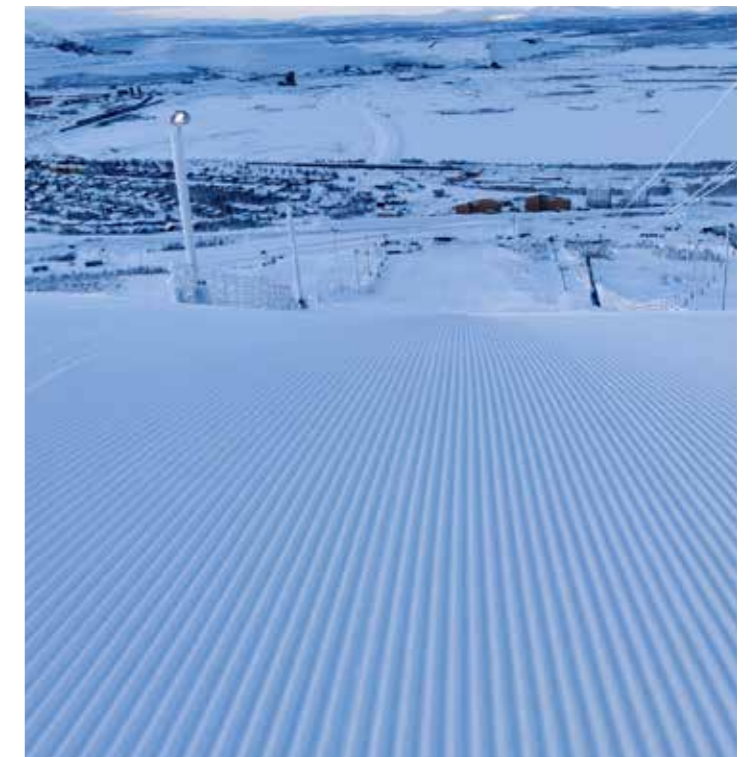
Teksti: Sofi Unga Jernelöf
Käänös/översättning: Semantix

Viime kesänä kävijät pääsivät ensimmäistä kertaa hissillä Luossavaarabackenin huipulle nauttimaan upeista maisemista Kebnekaiselle tai vaeltamaan hienoilla poluilla, kuten Midnattssolstigen-reitillä.

Hissiin voi ottaa mukaan myös polkupyörän. Huipun läheltä lähtee pyöräilijöille kolme rataa, jotka on rakennettu pääasiassa vapaaehtoisten voimin. Syksyn aikana on tehty valmisteluja talvikautta varten. Pakkasten tultua käynnistettiin uudet lumitykit, joilla rinteet valmistellaan talvikadeksi. Uusi tuolihissi on mahdollistanut toiminnan laajentamisen.

Luossavaarabacken

- Hiihtokeskuksessa on kolme hissiä: tuolihissi, jossa on neljän hengen tuoleja, ankkurihissi ja lastenhissi.
- Rinteitä on neljä, minkä lisäksi lumilautailijoille on hyppyreitit ja reilejä.
- Rinteiden kokonaispituus on 2 500 metriä ja korkeus 156 metriä.

Välkommen att njuta av Luossavaarabacken i vinter!

Utökad kundservice

Att du som kund alltid får den hjälp du behöver är viktigt för oss. Inom kort startar Tekniska Verken upp en digital kundservice och chatt på vår webb. Där får du svar på frågor dygnet runt, året om. Håll utkik.

SMS vid slamtömning

Tekniska Verken uppgraderar kundregistret för att kunna avisera via SMS i samband med slamtömning. Det innebär till exempel att vi kan meddela dig när det är dags för slamtömning och när vi har tömt din slambrunn. Saknas ditt mobilnummer i vårt kundregister kan vi tyvärr inte erbjuda dig denna service, därför är det viktigt att du aktivt väljer att registrera ditt nummer på www.tekniskaverkenikiruna.se/minasidor

SMS vid driftstörningar

Tekniska Verken har ytterligare ett SMS-verktyg som används för att snabbt få ut information vid driftstörningar och avbrott i leveransen av vatten eller fjärrvärme. Observera att det är två olika system som används vid SMS-utskick, därför måste du registrera dig både på Mina sidor och i vårt system för driftinformation.

VILL DU HA VÅRA SMS?

Registrera ditt mobilnummer både på Mina sidor och i vår SMS-tjänst för driftinformation.

Meddelandet skickas till dem som har en mobiltelefon registrerad på en adress inom det område som berörs. Tänk på att företagstelefoner, oregistrerade kontantkortsnr eller telefoner med hemligt nummer inte automatiskt finns i vårt register, dessa måste du själv registrera.

På vår webb kan du enkelt kontrollera om ditt mobiltelefonnummer finns med i registret. Du kan registrera dig för flera adresser om du äger flera fastigheter, har ett företag eller ett fritidshus.

Registrera ditt mobiltelefonnummer och e-postadress för att ta del av dessa utskick på www.tekniskaverkenikiruna.se/sms

DAVVISÁMEGIELLII

Lasihuvvon kundarbálvalus

Lea dehálaš ahte don kunddarin oáččut dan veahki maid don dárbašat. Fargga álggaha Tekniska Verken digitála kunddarbálvalus ja chatta min webb-siiddus. Don oáččut vástádusa birra diimmu, birra jagi. Doala čalmmistat.

SMS ráhpegurremis

Tekniska Verken odasmahtta kundarregistara vai SMS bokte sáhtta diedihit go lea áigi gurret ráhpiid. Ovdamearkka dihte mearkkaša dat ahte mii sáhttit muitalit go lea áigi gurret ráhpiid ja go mii leat gurren du ráhpegáivu. Jus du mobilnummár ii gávdno min kundarregistaris de mii dádi bahábut eat sáhte fállat dutnje dán bálvalusa, danne lea dehálaš don aktiivvalaččat registreret du nummara dása:

www.tekniskaverkenikiruna.se/minasidor

SMS go leat doaibmahehttehusat

Tekniska Verkenis lea velá okta SMS-reaidu mii geavahuvvo vai mii jodánit sáhttit juohkit dieduid go leat doaibmahehttehusat dahje jus mii eat sáhte buktit čázi dahje gáiddusliekkasvuoda.

Diedut sáddejuvvojit daidda geain leat mobiltelefonnumma mii lea registrerejuvvo čujuhusa dan guovllus mas lea jearaldat. Fuobma ahte fitnodattelevonnat, registrerekeahes reaidakoartanummárat dahje telefonnat mat automáhtalaččat eai leat mielde min registaris, daid fertet ieš registreret.

Min webbas don eanjkilit máhtát dárkkistit jus du mobiltelefonnummár lea mielde registaris. Sáhtát registreret iežat mánga čujuhusaide jus dus leat mánga čujuhusa, jus dus lea fitnodat dahje astoáiggeoruhat. Registrere du mobiltelefonnummára ja e-poasta vai oáččut dáid sáddehusaid dása:

www.tekniskaverkenikiruna.se/sms

Háliidat go oazzut SMS dieduid mis? Registrere du mobilnummára sihke Mina sidor siidui ja min SMS-bálvalussii doaibmadiehojuohkimii.

Jorgaleapmi/översättning: John Usti

MEÄNKIELELÄ

Lisä kyntisörvistä

Meile on tärkeätä ette sie, meän kyntinä, aina saat tarphelisen avun. Tekniska Verken aloittaa pian heti tikitaalisen kyntipalvelun ja chatin meän vepilä. Sieltä saat vastauksia kysymyksen ympäri vuorokavven. Piä vaarila.

SMS laskikaivon tyhjentämisestä

Tekniska Verken uuista kyntirekisterin ette mene ilmotta lasikaivon tyhjentämisen SMSin kautta. Se merkitte esimerkiksi ette met saatama ilmotta sulle ko tyhjenys on tulossa ja ko laskikaivosi on tyhjenetty. Jos mupilinumerosi vailtu meän kyntirekisteristä emmä valitettavasti saata tarjota sitä sörvistä sulle, siksi on tärkeätä ette aktiivisesti valittet rekistrearata numerosi sivula

www.tekniskaverkenikiruna.se/minasidor

SMS häiriötaphauksissa

Tekniska Verkenillä on vielä toinen SMS-nevvo jota käytethän ette rukattanalla saa ulos tietoa häiriötaphauksista ja veen eli kaukolämmön leveransikatosta.

Ilmotus lähätethän niile joila on mupilitelefoni rekistrearattu atressin siinä aluessa mitä asia koske. Muista ette liiketmupilit, ei rekistrearatut kontanttikorttinumerot eli telefontit joila on salhainen numero ei ittesthän ole meän rekisterissä, net sie piät itte rekistrearata.

Meän vepissä saatat helpola kontruleerata jos mupilinumerosi on rekisterissä. Saatat rekistrearata monta atressia jos omistat monta taloa, jos on liiket, kesätupa eli styyka. Rekisteröi/Rekistreaa mupilinumerosi ja e-postiatressin sivula www.tekniskaverkenikiruna.se/sms niin saat ilmoituksia.

Halvaks saa meän SMSit? Rekistreaa mupilinumerosi niin Mina sidor:issa ko meän käytystion SMS-palvelussa.

Käännös/översättning: Birgitta Rantatalo
Tarkistajat/granskare: Holger Torneus ja Sören Fjällborg

SUOMEKSI

Laajennettua asiakaspalvelua

Meille on tärkeää, että asiakas saa aina tarvitsemansa avun. Tekniska Verken aloittaa pian verkkosivuillaan digitaalisen asiakaspalvelun ja chatin. Sieltä saa vastauksia kysymyksiin ympäri vuorokauden kaikkina vuodenaikoina. Pidä silmällä verkkosivujamme.

Tekstiviesti lieteikaivon tyhjennyksestä

Tekniska Verken päivittää asiakasrekisterinsä voidakseen ilmoittaa tekstiviestillä lieteikaivon tyhjennyksestä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että voimme ilmoittaa sinulle, kun on aika tyhjentää lieteikaivo, ja kun olemme tyhjentäneet sen. Jos matkapuhelinnumerosi puuttuu asiakasrekisteristämme, emme valitettavasti voi tarjota tätä palvelua. Siksi on tärkeää, että käyt ilmoittamassa numerosi osoitteessa

www.tekniskaverkenikiruna.se/minasidor

Tekstiviesti häiriötilanteissa

Tekniska Verkenillä on lisäksi tekstiviestityökalu, jolla tiedotetaan nopeasti veden tai kaukolämmön jakelun häiriöistä ja keskeytyksistä. Tekstiviesti lähetetään niille, joiden matkapuhelin on rekisteröity häiriöalueella sijaitsevaan osoitteeseen. Kannattaa huomioida, että yritysten puhelinnumerot, rekisteröimättömät prepaid-numerot ja salaiset puhelinnumerot eivät ole automaattisesti rekisterissämme, vaan asiakkaiden on ilmoitettava ne itse.

Verkkosivuiltamme voit helposti tarkistaa, onko matkapuhelinnumerosi rekisterissämme. Voit ilmoittaa itsellesi useita osoitteita, jos omistat useita kiinteistöjä, sinulla on yritys tai loma-asunto.

Jos haluat saada meiltä tekstiviestejä, ilmoita matkapuhelinnumerosi ja sähköpostiosoitteesi osoitteessa www.tekniskaverkenikiruna.se/sms

Haluatko saada tekstiviestejämme? Ilmoita matkapuhelinnumerosi sekä Omille sivuille että tekstiviestipalveluumme, niin lähetämme käyttötietoja.

Käännös/översättning: Semantix

På tandemcykel till butiken

Göran Mäkikohkoinen har tillsammans med personal på Blomstergården tagit tandemcykeln till Coop hela sommaren ända till slutet av september, för att göra inköp och även för att få sig en motionsrunda. Vi hoppas att vi till nästa sommar har fått en ny cykel med motor, kanske blir det då längre sträckor i byn. På bilden sitter Göran tillsammans med Kjami Ibrahim.

Text och foto: Yvonne Blind

DAVVISÁMEGIELLII

Göran Mäkikohkoinen lea ovttas Blomstergården bargoveagain johtán tandemsihkkeliin Coop:ii olles geasi gitta čakčamánu lohppii, gávppašit ja velá beassat hárrjehallat. Boahtte geasi sávat mii ožžon ođđa sihkkela mas lea mohtor, ja dalle sádde várra guhkit mátkkit gilis. Govas čohkká Kjami Ibrahimiin

Teaksta ja govva: Yvonne Blind
Jorgalepmi/översättning: John Utsi

MEÄNKIELELÄ

Göran Mäkikohkoinen on Blomstergårdenin henkilökunnan kans käyny Coopin kaupassa taanteemipyörälä, ja samala toimittanut motsjuunirenkhan. Met toivoma ette ensi kesäksi saama uuvan pyörän jossa on muturi, niin pian matka pitene kylälä. Kuvassa istuvat Göran ja Kjami Ibrahimin.

Teksti ja kuva: Yvonne Blind | Käänös/översättning: Birgitta Rantatalo
Tarkistajat/granskare: Holger Torneus och Sören Fjällborg

SUOMEKSI

Göran Mäkikohkoinen on yhdessä Blomstergårdenin työntekijöiden kanssa kulkenut tandempyörällä Coopiin koko kesän syyskuun loppuun asti. Ostosten lisäksi samalla reissulla on saanut myös liikuntaa. Toivottavasti saamme ensi kesäksi moottorilla varustetun pyörän. Silloin tulee ehkä poljettua kylällä pidempiäkin matkoja. Kuvassa Göran on Kjami Ibrahimin kanssa.

Teksti ja kuva: Yvonne Blind
Käänös/översättning: Semantix